



AFM Consumentenmonitor


Beleggers – Q3 2024

Benjamin Feher, MSc.

dr. Lieke Heil

dr. Millie Elsen

Joost Leenen, MSc.



11 september 2024



Inleiding

Inhoudsopgave

Beleggers en beleggingsvormen	03
Drijfveren van beleggers	15
Mate van activiteit	20
Risico's	23
Krijgen en zoeken van informatie	28
Beleggen via crowdfundingplatforms	32
Duurzaam beleggen	36
Onderzoeksmethode en steekproefbeschrijving	43

Achtergrond

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten. Als onafhankelijke gedragstoezichthouder draagt de AFM bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland. De Consumentenmonitor geeft inzicht in ontwikkelingen in het gedrag van consumenten over de tijd. De monitor is in 2004 gestart en wordt sindsdien elk half jaar uitgevoerd onder verschillende doelgroepen.

De primaire doelstellingen van de Consumentenmonitor zijn:

- het beschrijven van het gedrag en de attitudes van financiële consumenten;
- het beschrijven van markt- en productaspecten in de financiële markt.

Leeswijzer

Dit rapport bevat de resultaten van de Consumentenmonitor uitgevoerd in juli 2024 (Q3 2024) over het deelonderwerp **“Beleggen”**. Het veldwerk is uitgevoerd in het online LISS panel tussen 1 juli en 4 augustus 2024. De vragenlijst is voorgelegd aan een (willekeurige) steekproef van Nederlandse beleggers. De vragenlijst behandelde verschillende onderwerpen, waaronder de vormen waarin men belegt, de drijfveren om te beleggen, de mate van activiteit en risicopercepties. De in de toelichting beschreven verschillen tussen groepen beleggers (zoals leeftijdsgroepen) in dit rapport zijn statistisch significant ($p < 0,05$), tenzij anders vermeld.

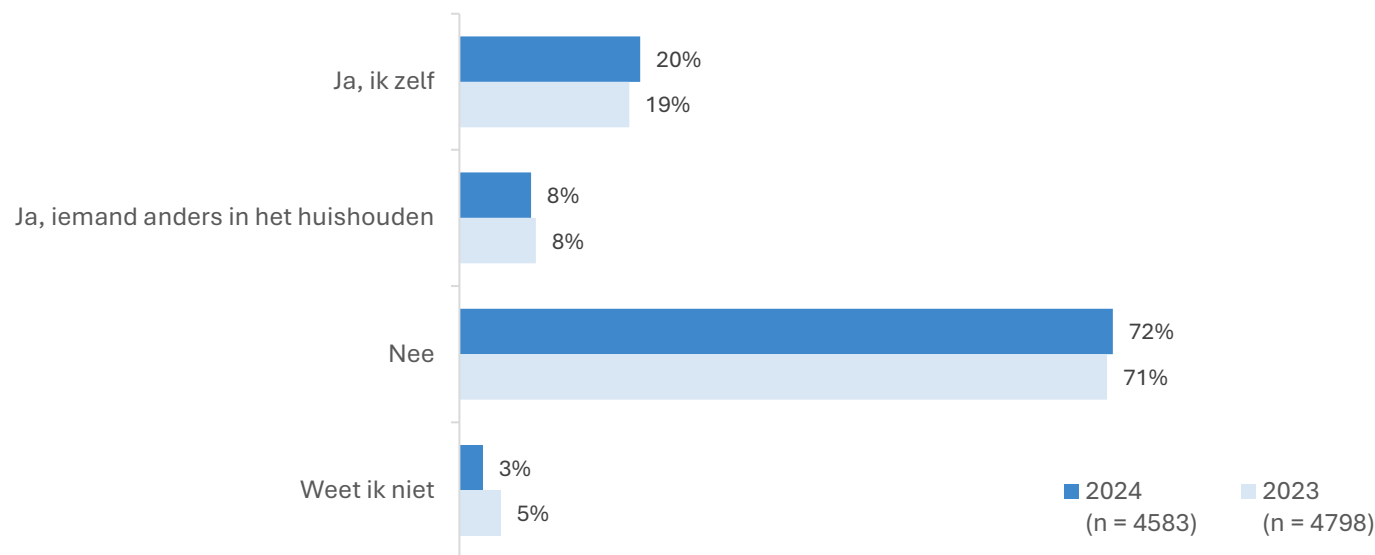


Beleggers en beleggingsvormen

1 op de 5 Nederlanders geeft aan geld te hebben belegd in aandelen, beleggingsfondsen, derivaten, beleggingsobjecten en/of andere effecten*



Hebt u en/of iemand anders in uw huishouden op dit moment geld belegd in aandelen, beleggingsfondsen, obligaties, derivaten, beleggingsobjecten (zoals grond, kunst of whisky)** en/of andere effecten?*
Meerdere antwoorden mogelijk



* Hierbij tellen niet mee:

- Cryptomunten (zoals Bitcoin, Ethereum of stablecoins)
- Beleggingen die gekoppeld zijn aan uw hypotheek
- Beleggingen die via uw werkgever gekoppeld zijn aan uw pensioen (bijv. een pensioenfonds)
- Donaties of investeringen via een crowdfundingplatform**

- Een vijfde van de Nederlanders zegt geld te hebben belegd in aandelen, beleggingsfondsen, derivaten, beleggingsobjecten en/of andere effecten (20%). Bijna een tiende geeft aan dat (ook) iemand anders in het huishouden beleggingen heeft (8%).
- Drie kwart van de Nederlanders geeft aan geen beleggingen te hebben (72%) of het niet te weten (3%).
- Deze percentages zijn niet veranderd ten opzichte van 2023.**

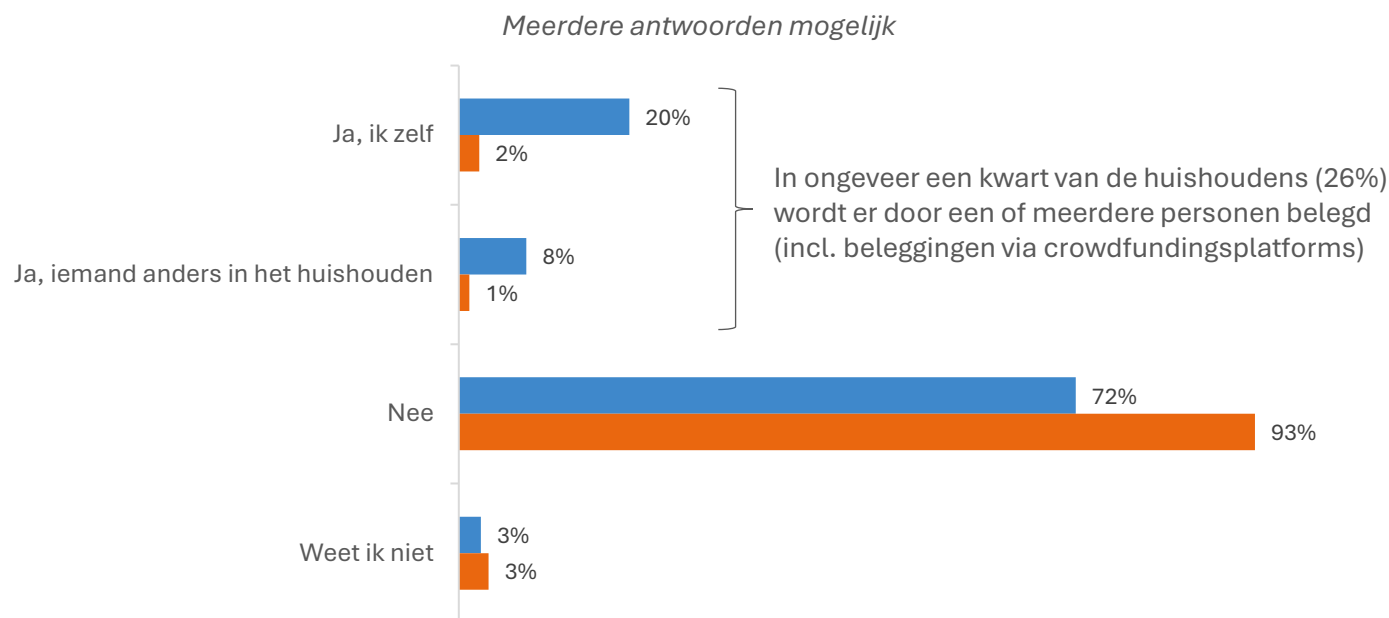
Naar schatting heeft ongeveer een kwart van de Nederlandse huishoudens beleggingen



Hebt u en/of iemand anders in uw huishouden op dit moment...

■ geld belegt in aandelen, beleggingsfondsen, obligaties, derivaten, beleggingsobjecten (zoals grond, kunst of whisky) en/of andere effecten?*

■ geld geleend aan of aandelen van een bedrijf via een crowdfundingplatform?***



* Hierbij tellen niet mee:

- Cryptomunten (zoals Bitcoin, Ethereum of stablecoins)
- Beleggingen die gekoppeld zijn aan uw hypotheek
- Beleggingen die via uw werkgever gekoppeld zijn aan uw pensioen (bijv. een pensioenfonds)
- Donaties of investeringen via een crowdfundingplatform

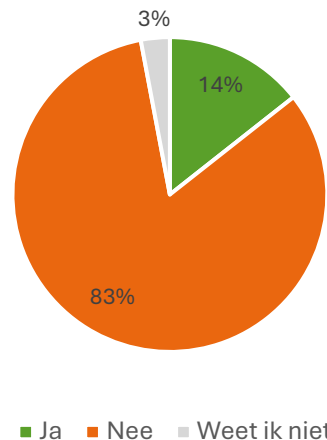
** Let op: Donaties of investeringen waarbij je een tastbaar product krijgt in ruil voor je investering (reward-based investeringen) via een crowdfundingplatform tellen niet mee.

- Ongeveer 2 op de 100 Nederlanders zeggen via crowdfunding te beleggen. Het overgrote deel van deze groep (87%) geeft aan ook andere beleggingen te hebben.
- Ongeveer een kwart van de Nederlanders geeft aan dat minstens één persoon in hun huishouden beleggingen heeft (inclusief beleggingen via crowdfundingplatforms). Dit kan de respondent zelf zijn (“Ja, ik zelf”) of iemand anders in het huishouden (“Ja, iemand anders in het huishouden”), of allebei (door deze overlap tellen de percentages in de figuur niet op tot 26%).

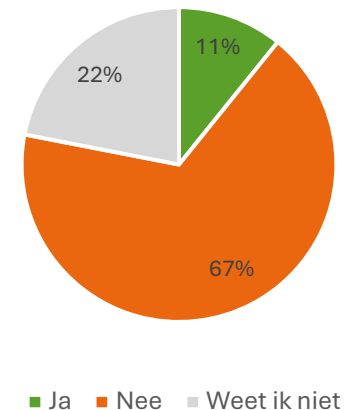
Twee derde van de Nederlanders die aangeven op dit moment niet beleggen denkt dit in de toekomst ook niet te gaan doen



Hebt u in het verleden ooit geld belegd in aandelen, beleggingsfondsen, obligaties, derivaten, beleggingsobjecten en/of andere effecten? Of geld geleend aan of aandelen gekocht van een bedrijf via een crowdfundingplatform?

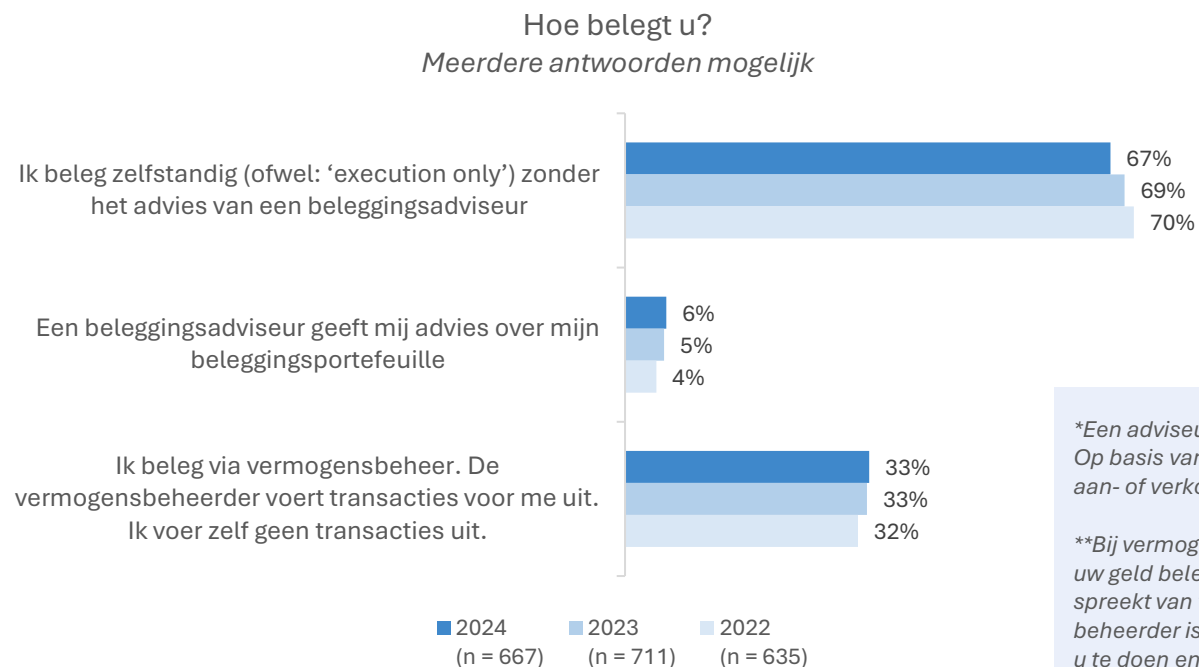


Denkt u dat u in de toekomst geld gaat beleggen in aandelen, beleggingsfondsen, obligaties, derivaten, beleggingsobjecten en/of andere effecten? Of geld gaat lenen aan of aandelen gaat kopen van een bedrijf via een crowdfundingplatform?



- Van de Nederlanders die aangeven op dit moment niet zelf te beleggen zegt ongeveer een zevende in het verleden te hebben belegd (14%).
- Twee derde van de Nederlanders die aangeven dat zij op dit moment niet zelf beleggen denkt dit in de toekomst ook niet te gaan doen. Ongeveer een negende verwacht in de toekomst wel te zullen gaan beleggen (11%), en ruim een vijfde weet het nog niet (22%).

Twee derde van de beleggers geeft aan zelfstandig te beleggen



*Een adviseur geeft advies over de te volgen beleggingsstrategie. Op basis van dit advies bepaalt u daarna zelf welke beleggingen u aan- of verkoopt.

**Bij vermogensbeheer worden uw beleggingen beheerd en wordt uw geld belegd in effecten (zoals aandelen, obligaties en opties). U spreekt van tevoren af wat de beheerder precies mag doen. De beheerder is gemachtigd tot een bepaalde grens transacties voor u te doen en beslist vervolgens zelf om effecten te kopen of te verkopen. Pas achteraf vertelt hij u wat hij heeft gedaan.

- Net als in 2023 geeft ongeveer twee derde van de beleggers aan zelfstandig te beleggen (67%) en een derde via vermogensbeheer (33%). Ongeveer 1 op de 20 zegt te beleggen met advies van een beleggingsadviseur.
- De overgrote meerderheid van de beleggers geeft aan op één manier te beleggen (94%).

Beleggingsfondsen en aandelen zijn de meest populaire beleggingsvormen



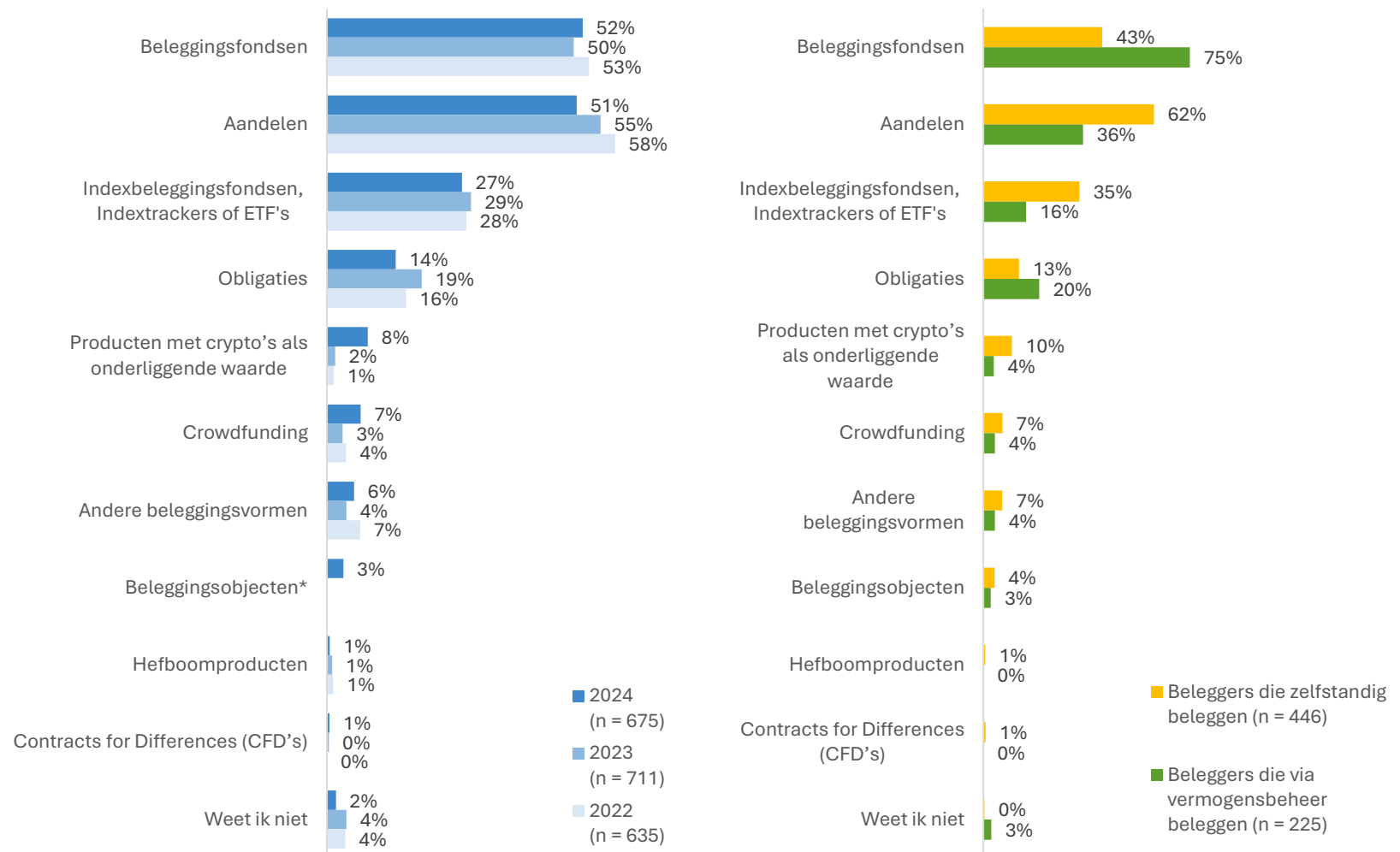
- Beleggingsfondsen (52%) en aandelen (51%) zijn de meest gekozen beleggingsvormen, gevolgd door indexbeleggingsfondsen, indextrackers of ETF's (27%) en obligaties (14%).
- Het deel van de beleggers dat in aandelen zegt te beleggen is afgenomen van bijna 6 op de 10 in 2022 naar ongeveer de helft in 2024.
- In 2024 zeggen relatief meer beleggers in producten met crypto's als onderliggende waarde en via crowdfunding** te beleggen dan in 2022 en 2023.
- Aandelen (62%) en indexbeleggingsfondsen (35%) zijn populairder onder zelfstandige beleggers dan onder beleggers die gebruik maken van vermogensbeheer (36% en 16% respectievelijk). Beleggingsfondsen (75%) zijn populairder bij beleggers via vermogensbeheer dan bij zelfstandige beleggers (43%).

Vraag: In welke vormen belegt u of wordt er voor u belegd? Denk bij deze vraag aan alle beleggingen die u hebt. Meerdere antwoorden mogelijk.

* Antwoordcategorie in 2024 toegevoegd.

** Dit verschil zou (deels) verklaard kunnen worden doordat deze beleggingsvorm in 2024 expliciet genoemd is in een screeningvraag (zie pagina 5), waardoor relatief meer beleggers met deze beleggingsvorm in de steekproef kwamen dan in 2023 het geval was.

In welke vormen belegt u of wordt er voor u belegd?

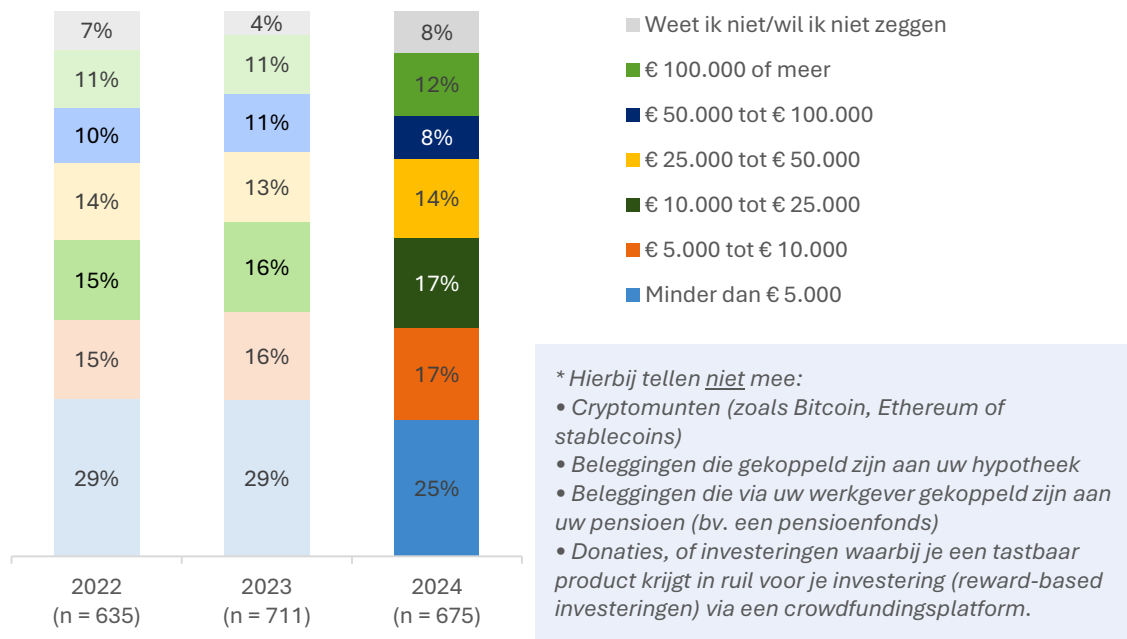


Basis (figuur links) = alle beleggers, 2022: n = 635; 2023: n = 711; 2024: n = 675; basis (figuur rechts) = beleggers die zelfstandig beleggen, n = 446; beleggers via vermogensbeheer, n = 225 (beleggers die met advies beleggen niet getoond i.v.m. lage aantal waarnemingen)

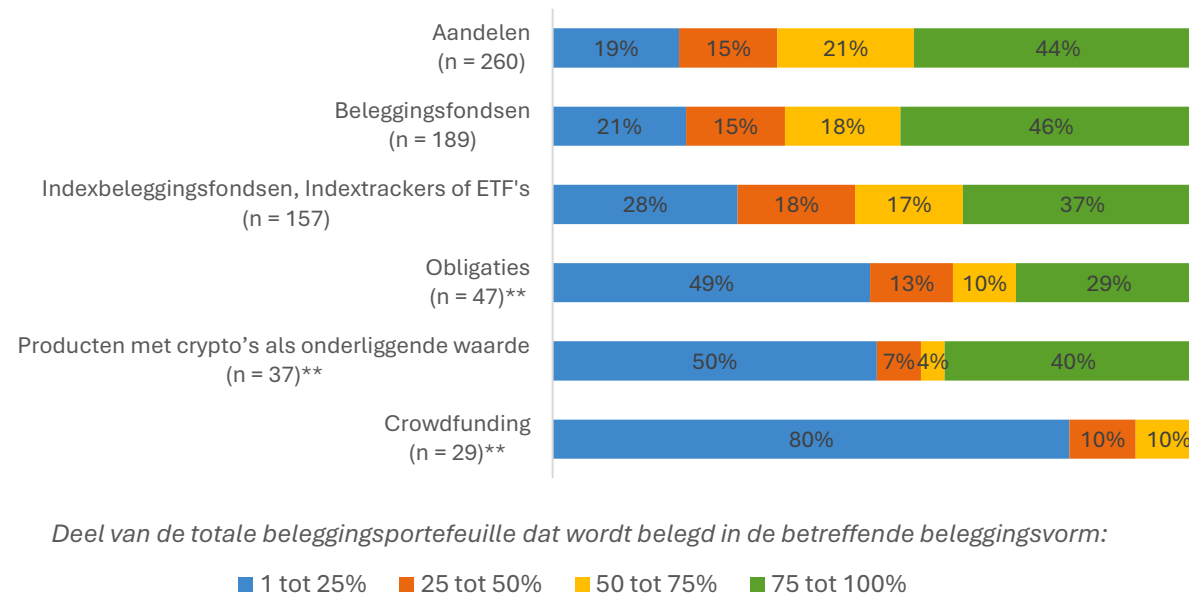
Een vijfde van de beleggers geeft aan beleggingen te hebben met een waarde van € 50.000 of meer



Wat is op dit moment de totale waarde van uw beleggingen?*



Mate van spreiding binnen beleggingsportefeuilles van zelfstandige beleggers



- Een kwart van de beleggers (25%) geeft aan dat de totale waarde van hun beleggingen lager is dan € 5.000. Een vijfde zegt dat hun beleggingen € 50.000 of meer waard zijn.
- De figuur rechts toont welk deel van hun totale beleggingsportefeuille zelfstandige beleggers hebben belegd in een bepaalde beleggingsvorm. Een voorbeeld: bijna de helft van de beleggers in beleggingsfondsen (46%) geeft aan dat hun beleggingsportefeuille voornamelijk of volledig uit beleggingsfondsen bestaat (75 tot 100%), terwijl een vijfde van de beleggers met deze beleggingsvorm aangeeft dat hun beleggingsportefeuille voor een relatief klein deel (1 tot 25%) uit beleggingsfondsen bestaat. Voor beleggers in aandelen zien we een soortgelijk patroon. Voor beleggers die via crowdfunding beleggen vormen de crowdfundingbeleggingen juist vaak slechts een klein deel van de totale beleggingsportefeuille (meestal 1 tot 25%).**

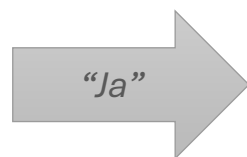
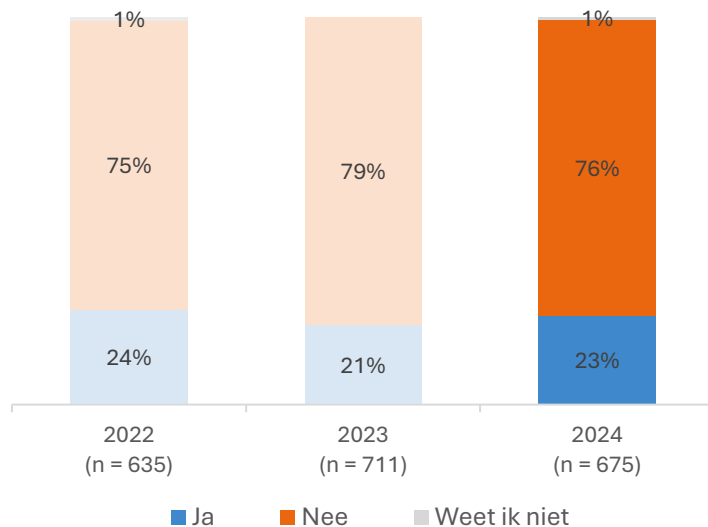
Vraag (links): Wat is op dit moment de totale waarde van uw beleggingen?
 Vraag (rechts): U geeft aan in verschillende beleggingsvormen te beleggen. Als u de totale waarde van de beleggingen die u zelfstandig belegt op 100% stelt, welk deel (in procenten) belegt u dan in...

Basis (figuur links) = alle beleggers, 2022: n = 635, 2023: n = 711, 2024: n = 675; basis (figuur rechts) = beleggers die zelfstandig beleggen, die in de betreffende beleggingsvorm beleggen (voor beleggingsvormen met n > 20).
 **Let op: aantal waarnemingen is laag (n < 100).

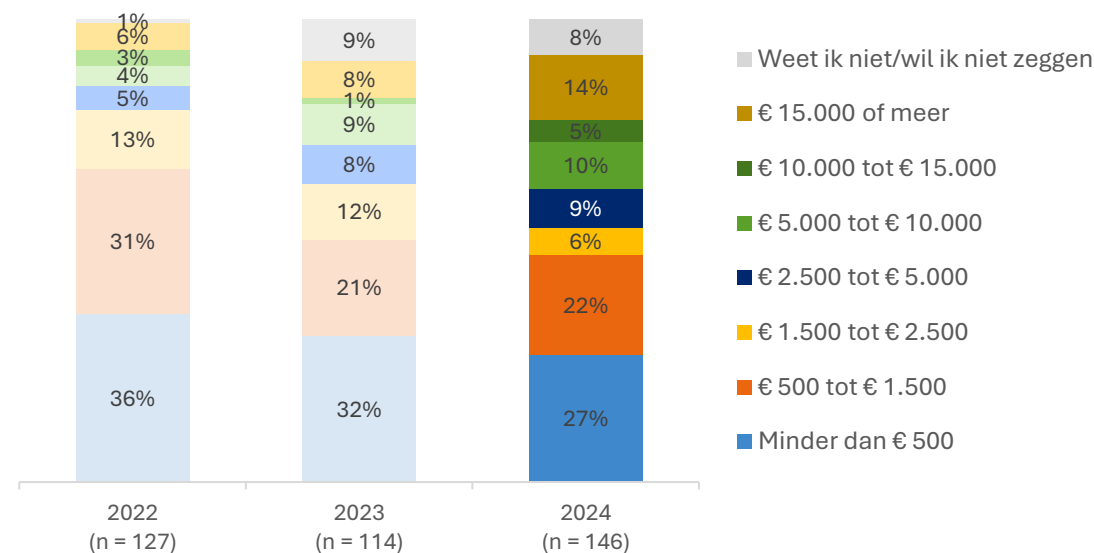
Ongeveer een kwart van de beleggers heeft ook cryptomunten, meestal met een waarde lager dan € 5.000



Hebt u cryptomunten (zoals Bitcoin, Ethereum of stablecoins)?



Wat is de totale verkoopwaarde van uw cryptomunten op dit moment?



- Ongeveer een kwart van de beleggers (23%) geeft aan ook cryptomunten te bezitten.* Dit percentage is vergelijkbaar met de percentages in 2022 en 2023.
- Van de beleggers met cryptomunten zegt ongeveer de helft dat de waarde op dit moment lager dan € 1.500 is. Bijna 3 op de 10 geven aan dat hun cryptomunten op dit moment een waarde vertegenwoordigen van minder dan € 500.
- Het percentage beleggers dat aangeeft cryptomunten te bezitten met een totale verkoopwaarde van € 15.000 of meer is gestegen ten opzichte van 2022 (14% vs. 6%).

Vraag (figuur links): Hebt u cryptomunten (zoals Bitcoin, Ethereum of stablecoins)?

Vraag (figuur rechts): Hoeveel is de totale verkoopwaarde van uw cryptomunten op dit moment?

* Merk op dat beleggers die alleen cryptomunten bezitten (en geen andere beleggingsvormen) geen deel uitmaken van de steekproef.

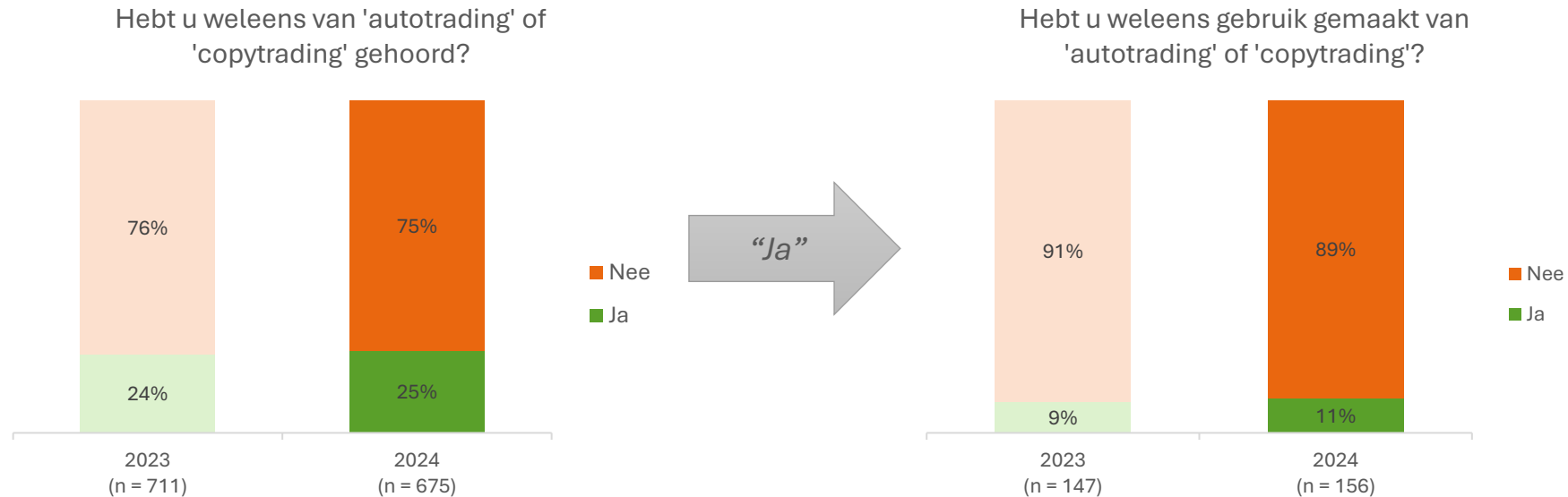
Basis (figuur links) = alle beleggers, 2022: n = 635, 2023: n = 711, 2024: n = 675

Basis (figuur rechts) = beleggers met cryptomunten, 2022: n = 127, 2023: n = 114, 2024: n = 146

Een kwart van alle beleggers heeft weleens van autotrading of copytrading gehoord



'Autotrading' of 'copytrading' is een manier van beleggen waarbij 'beleggingstips' worden verstuurd aan beleggers, die zij zelf kunnen uitvoeren of kunnen laten uitvoeren bij hun aanbieder. Deze beleggingstips kunnen worden gemaakt door software of een algoritme, kunnen worden bedacht door experts, of kunnen worden gekopieerd van andere beleggers.

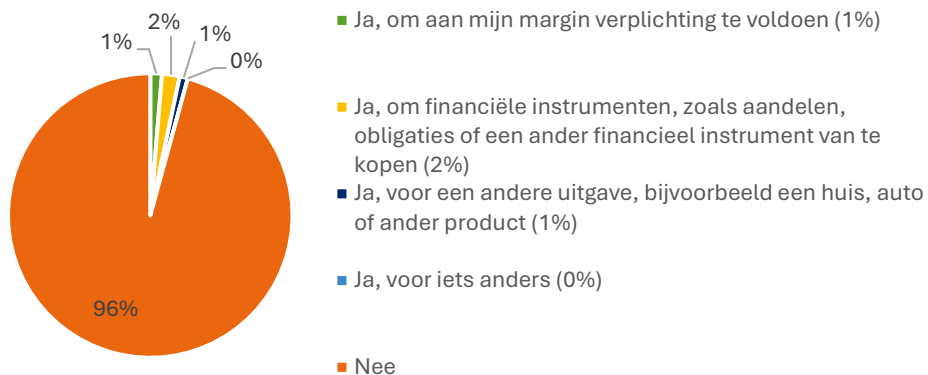


- Een kwart van alle beleggers (25%) zegt weleens van autotrading of copytrading te hebben gehoord. Dit percentage is niet veranderd ten opzichte van vorig jaar.
- Van de beleggers die aangeven van autotrading of copytrading te hebben gehoord geeft – net als in 2023 – ongeveer een tiende aan hier ook weleens gebruik van te hebben gemaakt.

Minder dan 1 op de 20 beleggers zegt weleens gebruik te hebben gemaakt van een effectenkrediet, en 1 op de 20 beleggers doet aan *securities lending*



Maakt u gebruik of hebt u weleens gebruik gemaakt van een effectenkrediet?



Een **effectenkrediet** is een (doorlopend) krediet met een onderpand van financiële instrumenten, zoals aandelen of obligaties.

Worden de effecten op uw rekening door uw [belangrijkste aanbieder] uitgeleend aan andere beleggers?



Dit gebruik wordt in het Engels **securities lending** genoemd. Hierbij worden effecten tijdelijk uitgeleend aan een professionele belegger, die deze stukken nodig heeft (bijvoorbeeld om short te gaan). Uw aanbieder ontvangt hier dan een vergoeding voor, die soms (deels) wordt doorgegeven aan u als klant.

- Minder dan 1 op de 20 beleggers geeft aan gebruik te maken of weleens gebruik te hebben gemaakt van een effectenkrediet – meestal om financiële instrumenten van te kopen (figuur links).
- 1 op de 20 beleggers geeft aan dat de effecten op hun rekening worden uitgeleend aan andere beleggers (*securities lending*; figuur rechts). Echter, de meeste beleggers – 6 op de 10 – zeggen niet te weten of hun effecten worden uitgeleend. Een vijfde geeft aan dat de partij waar zij beleggen geen stukken uitleent, en een iets kleinere groep (15%) geeft aan dat hun effecten niet uitgeleend worden omdat zij hier niet mee ingestemd hebben.

Een vijfde van de beleggers zegt hun beleggingsrekening ook te gebruiken om te sparen



Sommige aanbieders bieden aantrekkelijke rentes op geld dat op uw beleggingsrekening staat maar niet belegd wordt.

Gebruikt u uw beleggingsrekening ook om te sparen?



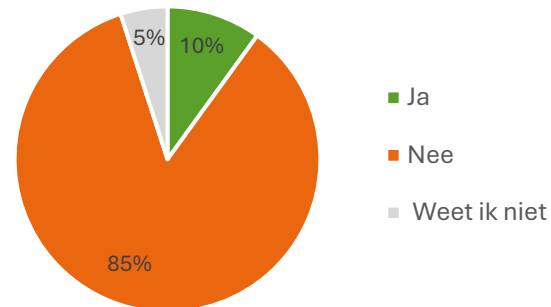
- Een vijfde van de beleggers geeft aan hun beleggingsrekening ook te gebruiken om te sparen. Van deze groep zegt iets meer dan de helft dit te doen met geld dat eerder was belegd en/of dat zij nog van plan zijn te beleggen, en iets minder dan de helft met geld dat zij niet van plan zijn te gaan beleggen.

Een tiende van de beleggers geeft aan een geblokkeerde beleggingsrekening te hebben



Om (extra) pensioen op te bouwen kunt u een geblokkeerde beleggingsrekening openen. Dit wordt ook wel een derdepijlerrekening of derdepijlerpensioen genoemd. Vanaf het moment dat u met pensioen gaat, ontvangt u van het opgebouwde bedrag periodiek een (extra) pensioenuitkering.

Hebt u zo'n geblokkeerde beleggingsrekening?



- Een tiende van de beleggers geeft aan een geblokkeerde beleggingsrekening te hebben. Een kleine groep (5%) zegt niet te weten of zij een geblokkeerde beleggingsrekening hebben.

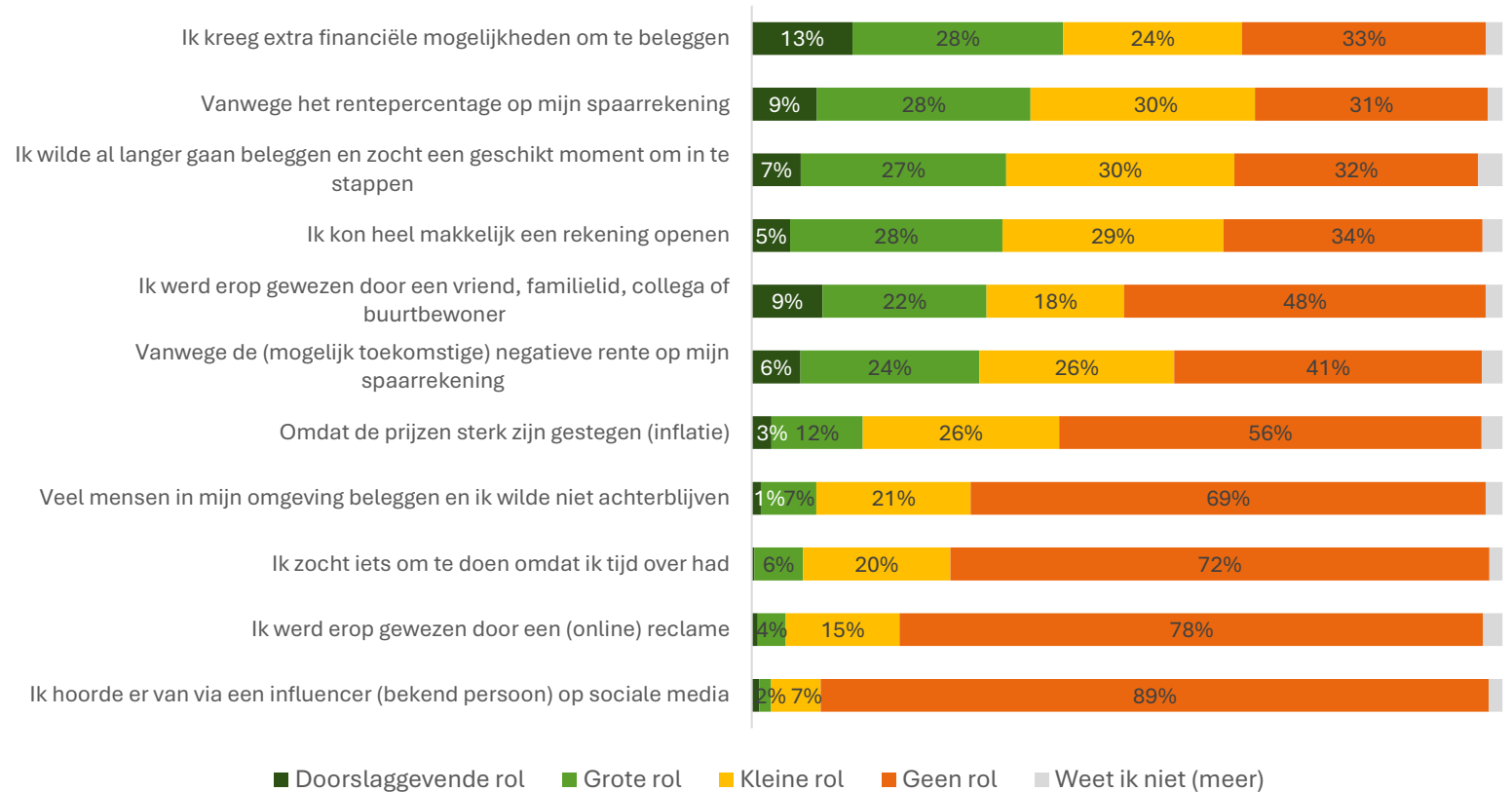


Drijfveren van beleggers

Het krijgen van extra financiële mogelijkheden en lage spaarrente zijn vaak de belangrijkste redenen om te beginnen met beleggen

- Voor 4 op de 10 beleggers die weten hoe lang zij al beleggen (41%) speelde het krijgen van extra financiële mogelijkheden een grote of doorslaggevende rol in hun keuze om te gaan beleggen. Ook de lage spaarrente stimuleerde bijna 4 op de 10 beleggers om te starten met beleggen (37%).
- Influencers en (online) reclame speelden bij de meeste beleggers naar eigen zeggen geen rol in hun keuze om te gaan beleggen.

In welke mate hebben onderstaande redenen een rol gespeeld bij uw beslissing om op dat moment te beginnen met beleggen?



Vraag: U geeft aan dat u [kort geleden / [X] jaar geleden] bent begonnen met beleggen. In welke mate hebben onderstaande redenen een rol gespeeld bij uw beslissing om op dat moment te beginnen met beleggen?

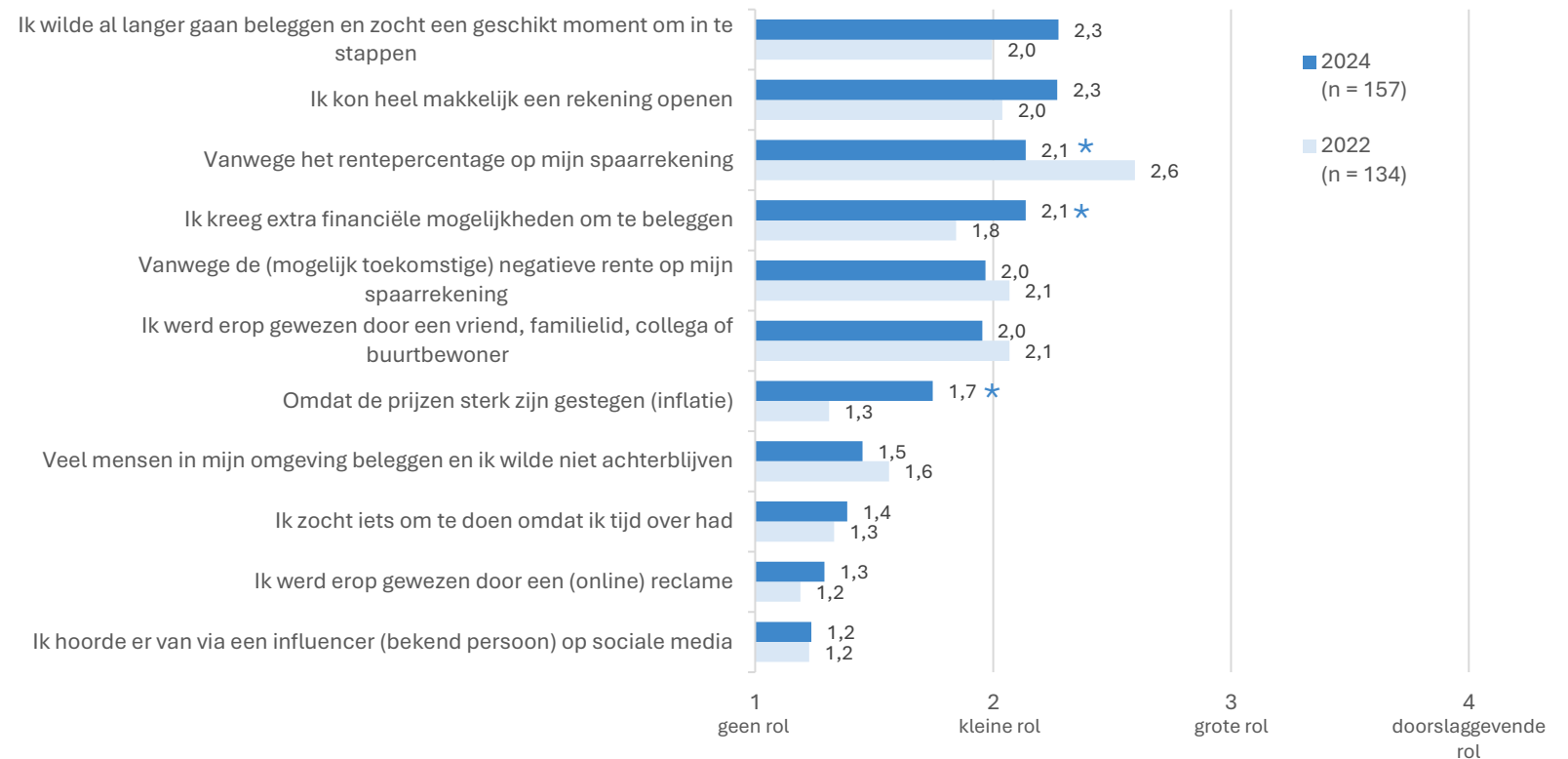
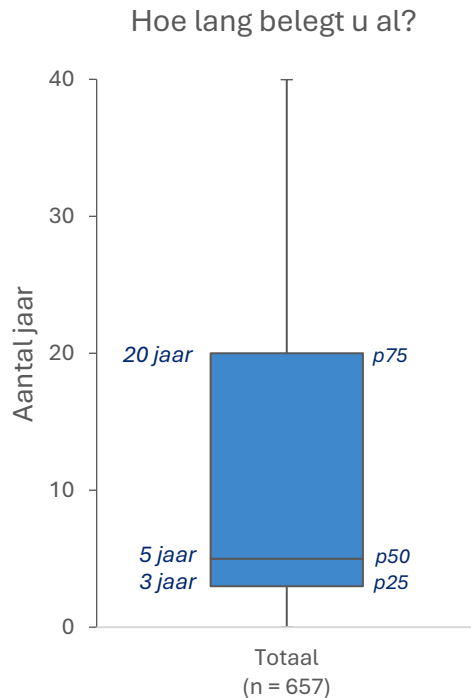
Basis = beleggers die weten hoe lang zij al beleggen, n = 657

Bij recent gestarte beleggers speelde de inflatie een belangrijkere rol in de keuze om te gaan beleggen dan enkele jaren geleden



Redenen om te beginnen met beleggen van beleggers die 2 jaar of korter beleggen

Gemiddelde score op een schaal (1) geen rol tot (4) doorslaggevende rol



- De helft van de beleggers geeft aan langer dan 5 jaar te beleggen (het gemiddelde is 11 jaar).
- In de figuur rechts vergelijken we beleggers die in 2022 aangaven korter dan twee jaar te beleggen met beleggers die nu, in 2024, aangeven 2 jaar of korter te beleggen. De inflatie speelde voor nieuwe beleggers een grotere rol in hun keuze om te gaan beleggen dan enkele jaren geleden, terwijl de spaarrente juist een kleinere rol speelde. Ook het krijgen van extra financiële mogelijkheden speelde naar eigen zeggen een grotere rol in de keuzes van recent gestarte beleggers.

Vraag (links): Hoe lang belegt u al? Vul het antwoord in hele jaren in.

Vraag (rechts): U geeft aan dat u [kort geleden / [X] jaar geleden] bent begonnen met beleggen. In welke mate hebben onderstaande redenen een rol gespeeld bij uw beslissing om op dat moment te beginnen met beleggen?

Basis (figuur links) = beleggers die weten hoe lang zij al beleggen, n = 657; basis (figuur rechts) = beleggers die 2 jaar of korter beleggen, 2022: n = 134, 2024: n = 157

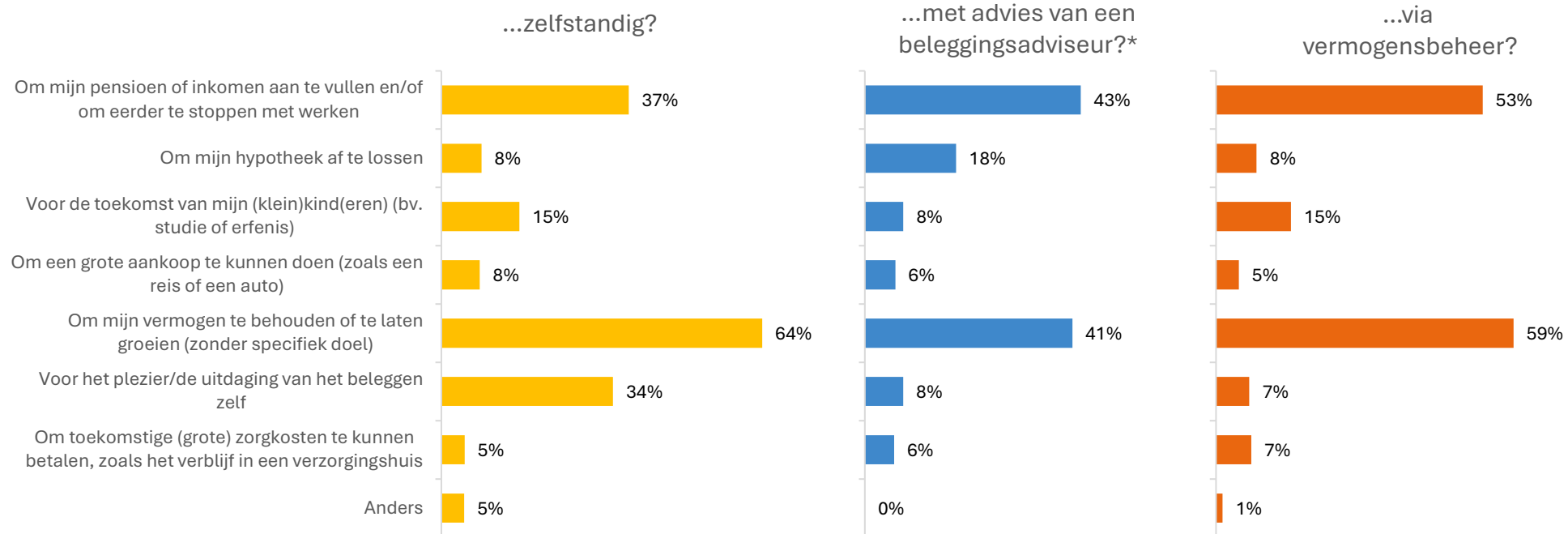
* = significant verschil

Bijna twee derde van de zelfstandige beleggers geeft aan te beleggen voor vermogensbehoud of -groei



Met welke doel(en) belegt u...

Meerdere antwoorden mogelijk



- De meeste beleggers beleggen met vermogensbehoud of -groei als doel, of als aanvulling op het pensioen of inkomen en/of om eerder te stoppen met werken. Zelfstandige beleggers noemen vermogensbehoud of -groei vaker als beleggingsdoel dan beleggen als aanvulling op het pensioen en/of om eerder te stoppen met werken (64% vs. 37%). Beleggers die met advies beleggen noemen pensioenaanvulling en/of eerder stoppen met werken ongeveer even vaak als beleggingsdoel (43%) als vermogensbehoud of -groei (41%, maar let op: het aantal waarnemingen is laag).
- Zelfstandige beleggers beleggen daarnaast relatief vaak voor het plezier of de uitdaging van het beleggen zelf (34%).

Voor ongeveer de helft van de zelfstandige beleggers is vermogensbehoud en/of -groei het belangrijkste doel



Met welke doel(en) belegt u...?

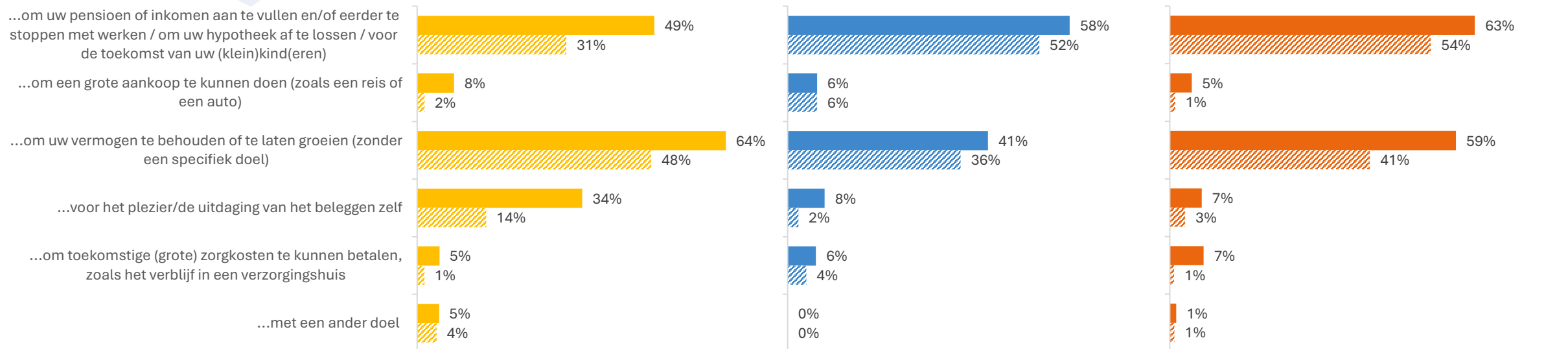
Meerdere antwoorden mogelijk

Bij deze vraag zijn de eerste drie doelen (zie vorige pagina) samengenomen.

...zelfstandig?

...met advies van een beleggingsadviseur?*

...via vermogensbeheer?



■ % van de zelfstandige beleggers met het betreffende doel

■ % van de beleggers met advies met het betreffende doel

■ % van de beleggers via vermogensbeheer met het betreffende doel

▨ % van de zelfstandige beleggers met dit doel als belangrijkste doel

▨ % van de beleggers met advies met dit doel als belangrijkste doel

▨ % van de beleggers via vermogensbeheer met dit doel als belangrijkste doel

- De meeste beleggers hebben één (zelfstandig: 56%, met advies: 81%, via vermogensbeheer: 68%) of twee (zelfstandig: 28%, met advies: 19%, via vermogensbeheer: 23%) van de zes voorgelegde beleggingsdoelen (inclusief “met een ander doel”; zie figuur).¹
- Voor de zes doelen is weergegeven welk deel van de beleggers met het betreffende doel belegt (effen gekleurde balken) en voor welk deel van de beleggers het betreffende doel het *belangrijkste* beleggingsdoel is (gestreepte balken).

Vraag: Met welk(e) doel(en) belegt u [zelfstandig/met advies van een beleggingsadviseur/via vermogensbeheer]?

¹Bij deze vraag zijn de eerste drie doelen (zie pagina 18), namelijk “om pensioen of inkomen aan te vullen en/of eerder te stoppen met werken”, “om uw hypotheek af te lossen” en “voor de toekomst van uw (klein)kind(eren)” samengenomen tot één doel.

Basis = beleggers die zelfstandig beleggen, n = 446; beleggers die beleggen met advies van een beleggingsadviseur, n = 36; beleggers die via vermogensbeheer beleggen, n = 225

*Let op: het aantal waarnemingen is laag (n = 36)

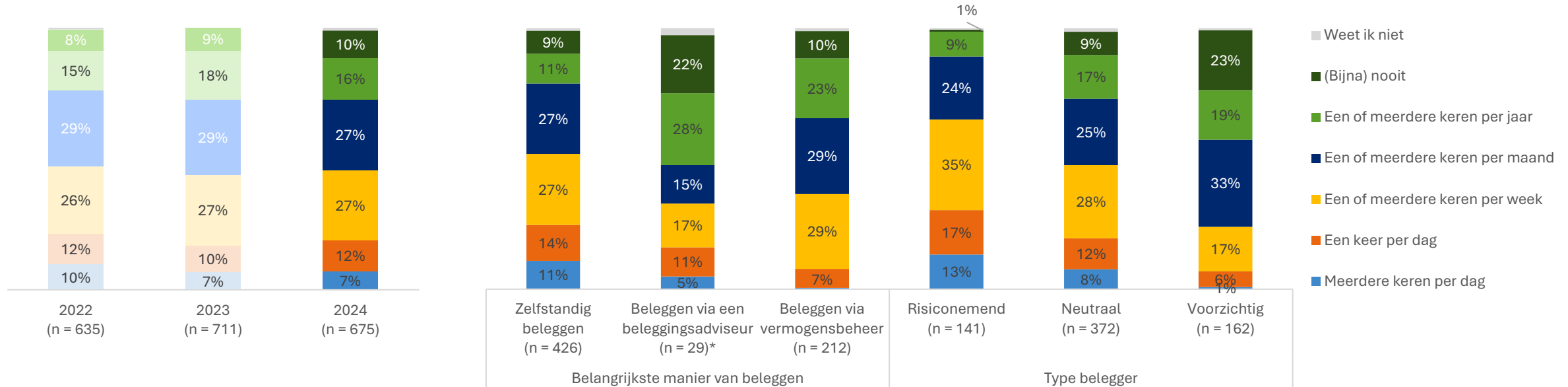


Mate van activiteit

Een vijfde van de beleggers geeft aan dagelijks naar de waarde van hun beleggingen te kijken



Hoe vaak kijkt u gemiddeld naar de waarde van uw beleggingen?



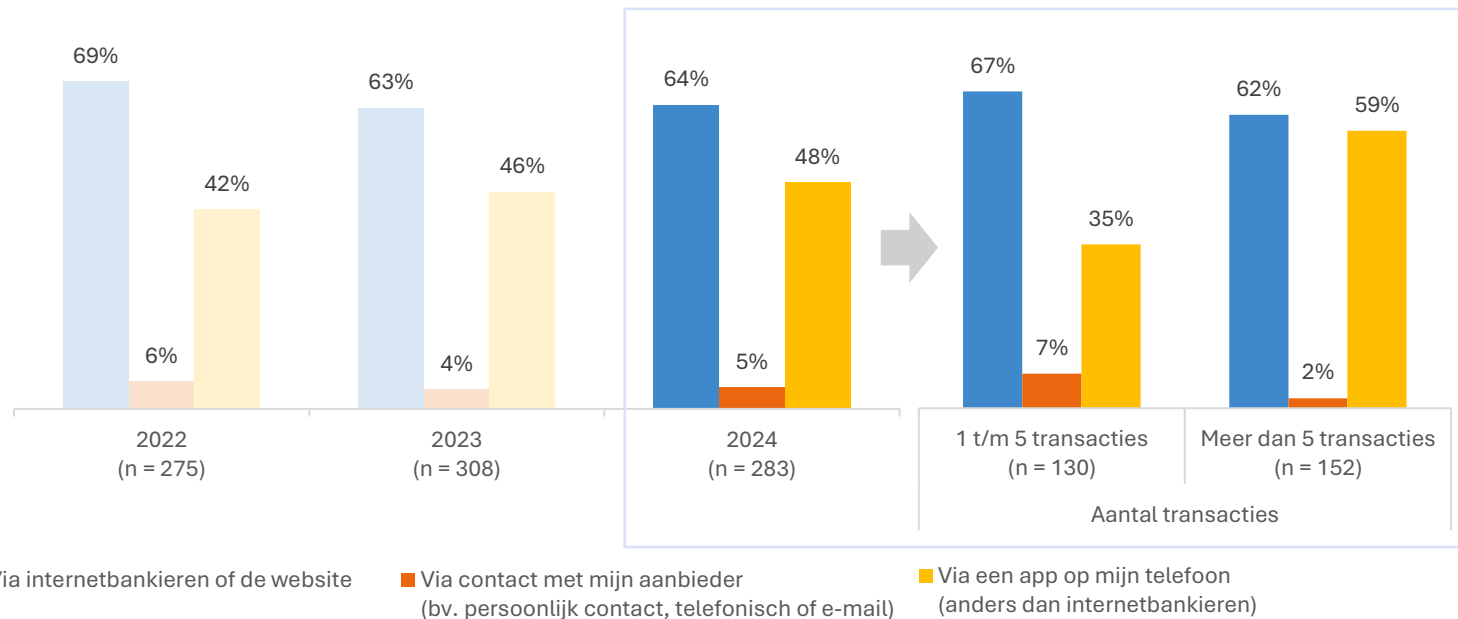
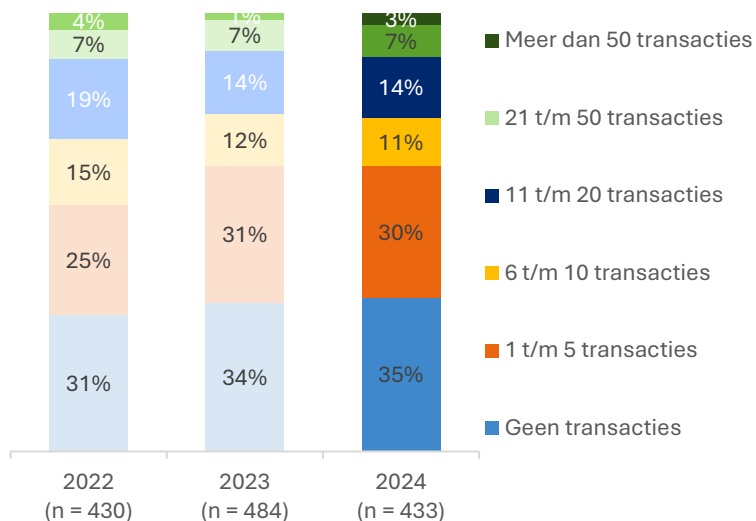
- Bijna de helft van de beleggers (46%) geeft aan wekelijks of vaker naar de waarde van hun beleggingen te kijken. Ongeveer een vijfde zegt dagelijks te kijken. 1 op de 10 beleggers zegt (bijna) nooit naar de waarde van zijn/haar beleggingen te kijken. Er is geen significante verschuiving ten opzichte van vorig jaar.
- Zelfstandige beleggers kijken naar eigen zeggen gemiddeld vaker naar de waarde van hun beleggingen dan beleggers via vermogensbeheer.
- Beleggers die zichzelf als risiconemend omschrijven zeggen gemiddeld vaker naar de waarde van hun beleggingen te kijken dan beleggers die zichzelf als voorzichtig zien.

Twee derde van de beleggers zegt het afgelopen jaar maximaal vijf transacties te hebben uitgevoerd



Op welke manier(en) hebt u deze transacties in de afgelopen 12 maanden gedaan?
Meerdere antwoorden mogelijk

Aantal transacties
in de afgelopen 12 maanden



- Beleggers die zelfstandig of met advies beleggen deden naar eigen zeggen het afgelopen jaar gemiddeld 9 aan- en/of verkopen (mediaan = 2 transacties). Een derde van deze groep (35%) geeft aan het afgelopen jaar geen enkele transactie te hebben uitgevoerd. Er is geen significante verschuiving ten opzichte van vorig jaar.
- Ruim 6 op de 10 beleggers die transacties uitvoerden deden dat via internetbankieren of de website. Ongeveer de helft maakte gebruik van een smartphone app (anders dan internetbankieren). Deze percentages zijn niet significant veranderd ten opzichte van 2022 en 2023.
- Beleggers die meer dan 5 transacties uitvoerden, deden dit vaker via een app of hun telefoon (59%) dan beleggers die minder transacties uitvoerden (35%).

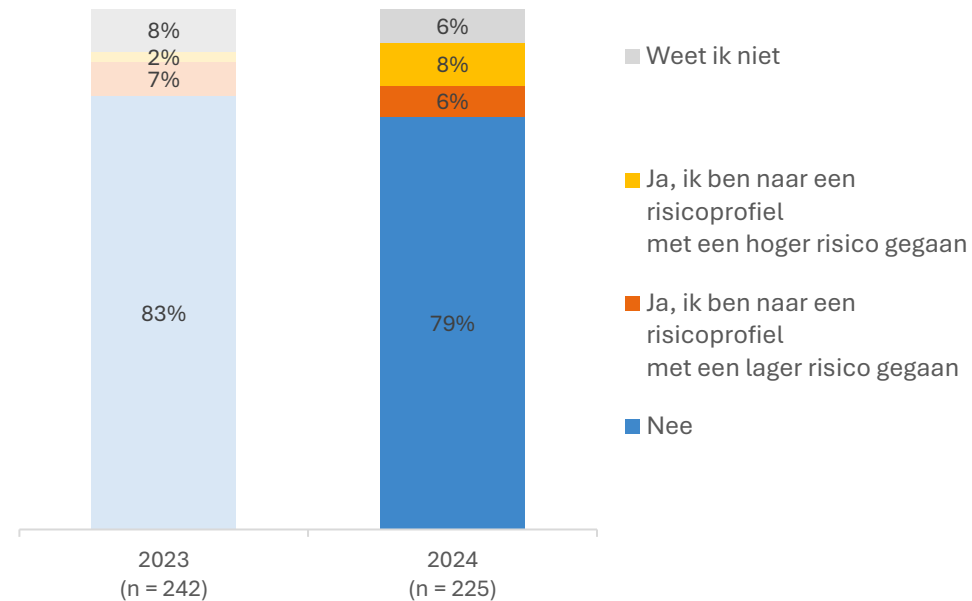


Risico's

Ongeveer 1 op de 7 beleggers die via vermogensbeheer beleggen geeft aan dat zijn/haar risicoprofiel in het afgelopen jaar gewijzigd is



Is uw risicoprofiel het afgelopen jaar gewijzigd?

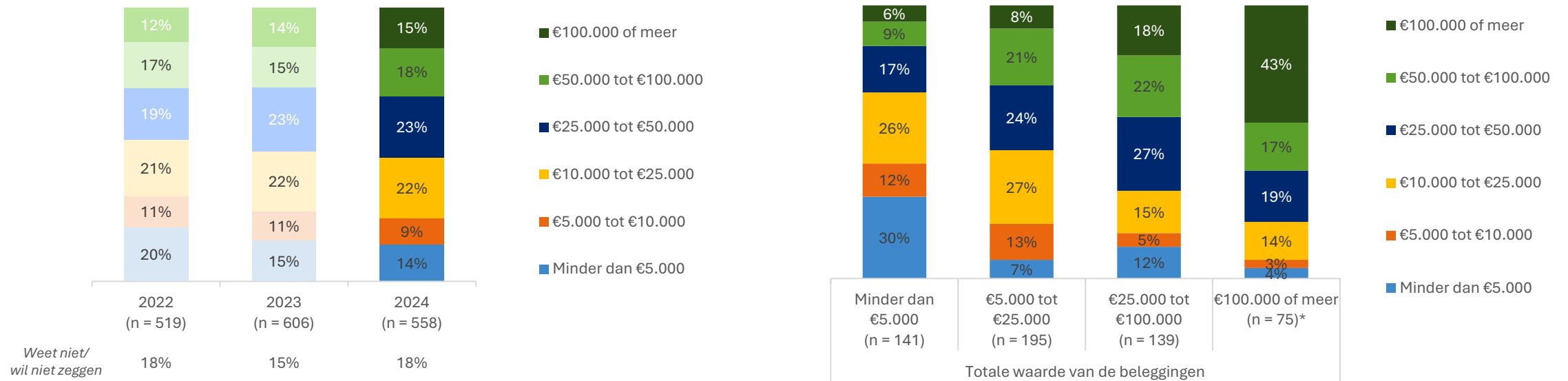


- 8 op de 10 beleggers die via vermogensbeheer beleggen (79%) geven aan dat hun risicoprofiel afgelopen jaar niet gewijzigd is.
- Ongeveer 1 op de 7 geeft aan dat dat wel het geval is (14%): iets meer dan de helft van deze groep zegt naar een risicoprofiel met een *hoger* risico te zijn gegaan.
- Vergeleken met 2023 zeggen in 2024 relatief meer beleggers (die via vermogensbeheer beleggen) dat zij naar een risicoprofiel met een hoger risico zijn gegaan (8% vs. 2%).

Ongeveer 1 op de 7 beleggers geeft aan minder dan € 5.000 spaargeld te hebben



Hoeveel (spaar)geld hebt u in totaal op een betaalrekening, spaarrekening, spaardeposito en in contant geld?



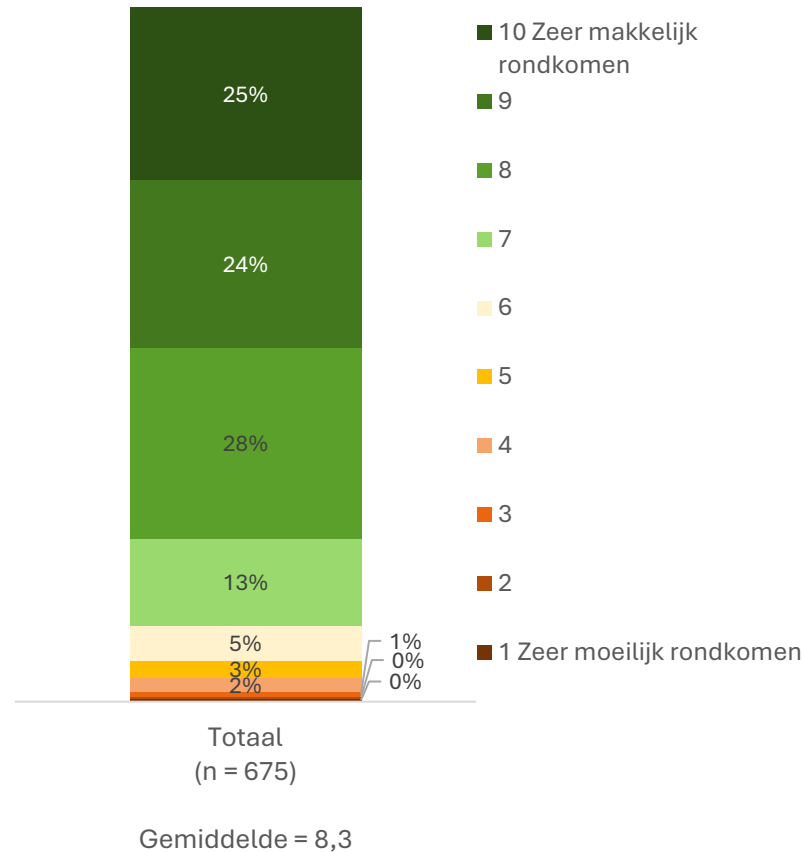
- Van de beleggers die weten/willen zeggen hoeveel spaargeld zij hebben geeft ongeveer een kwart aan minder dan € 10.000 spaargeld te hebben (1 op de 7 zegt minder dan € 5.000 te hebben). Ongeveer 3 op de 10 beleggers geven aan meer dan € 50.000 spaargeld te hebben. Er is geen significante verschuiving ten opzichte van vorig jaar.
- Beleggers met een hogere totale waarde van hun beleggingen zeggen gemiddeld ook meer spaargeld te hebben.

Ruim 9 op de 10 beleggers zeggen (vrij) makkelijk te kunnen rondkomen (cijfer 6 of hoger)

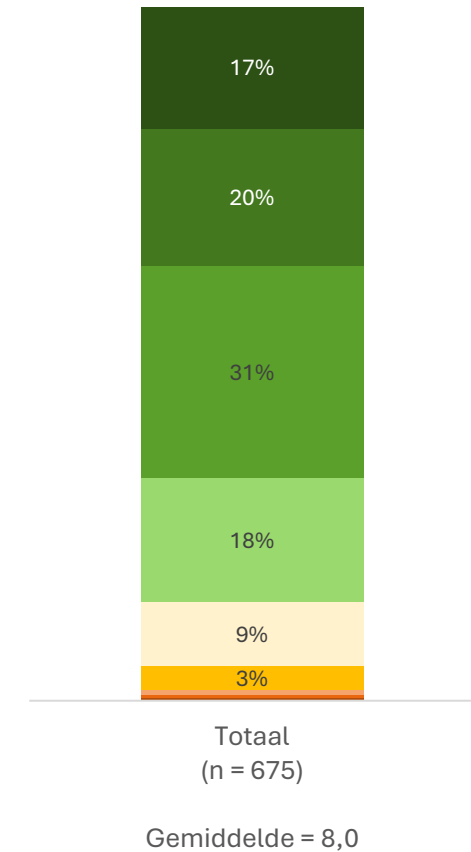


- Ruim 9 op de 10 beleggers zeggen op dit moment (vrij) makkelijk te kunnen rondkomen van het inkomen van hun huishouden (95%): zij geven hun financiële situatie een score van 6 of hoger op een schaal van 1 tot 10. De gemiddelde score is 8,3.
- Ongeveer de helft geeft aan op dit moment heel makkelijk te kunnen rondkomen (score 9 of 10) en minder dan 1% geeft aan heel moeilijk te kunnen rondkomen (score 1 of 2).
- Eveneens ruim 9 op de 10 beleggers verwachten in de toekomst (vrij) makkelijk te kunnen rondkomen van het inkomen van hun huishouden (score 6 of hoger: 95%). Bijna 4 op de 10 beleggers verwachten in de toekomst heel makkelijk te kunnen rondkomen (score 9 of 10) en minder dan 1% verwacht heel moeilijk te kunnen rondkomen (score 1 of 2). De gemiddelde score is 8,0.

Kunt u op een schaal van 1 tot 10 aangeven hoe moeilijk of gemakkelijk u op dit moment kunt rondkomen van het inkomen van uw huishouden?



Kunt u op een schaal van 1 tot 10 aangeven hoe moeilijk of gemakkelijk u in de toekomst verwacht te kunnen rondkomen van het inkomen van uw huishouden?



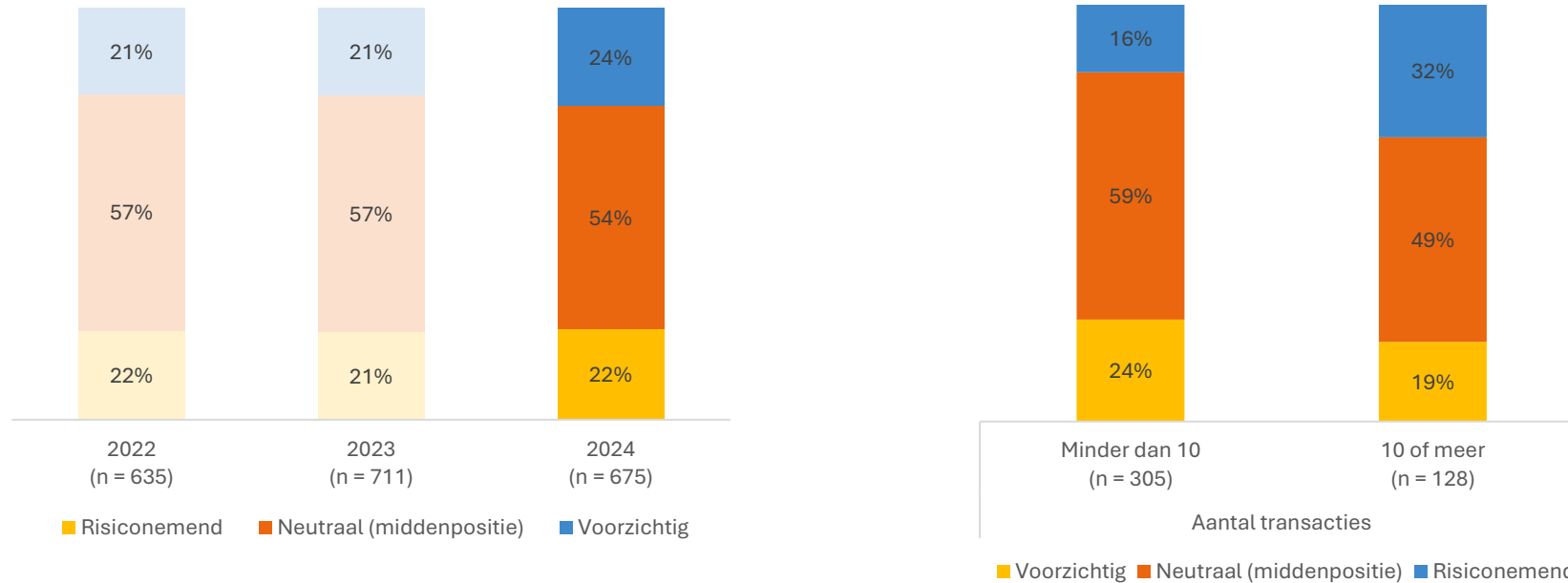
Vraag (links): Kunt u op een schaal van 1 tot 10 aangeven hoe moeilijk of gemakkelijk u op dit moment kunt rondkomen van het inkomen van uw huishouden?

Vraag (rechts): Kunt u op een schaal van 0 tot 10 aangeven hoe moeilijk of gemakkelijk u in de toekomst verwacht te kunnen rondkomen van het inkomen van uw huishouden?

Ongeveer 1 op de 5 beleggers ziet zichzelf als risiconemend



Als wat voor type belegger ziet u zichzelf?



- Ruim 1 op de 5 beleggers (22%) ziet zichzelf als risiconemend en ongeveer een kwart (24%) ziet zichzelf als voorzichtig. De rest – ruim de helft – ziet zichzelf niet als risiconemend, maar ook niet als voorzichtig (neutraal). Er zijn geen significante verschillen ten opzichte van 2022 en 2023.
- Beleggers die zelfstandig of met advies beleggen, die in het afgelopen jaar 10 of meer transacties hebben gedaan, zien zichzelf vaker als risiconemend (32%) dan beleggers die minder dan 10 transacties hebben gedaan (16%).

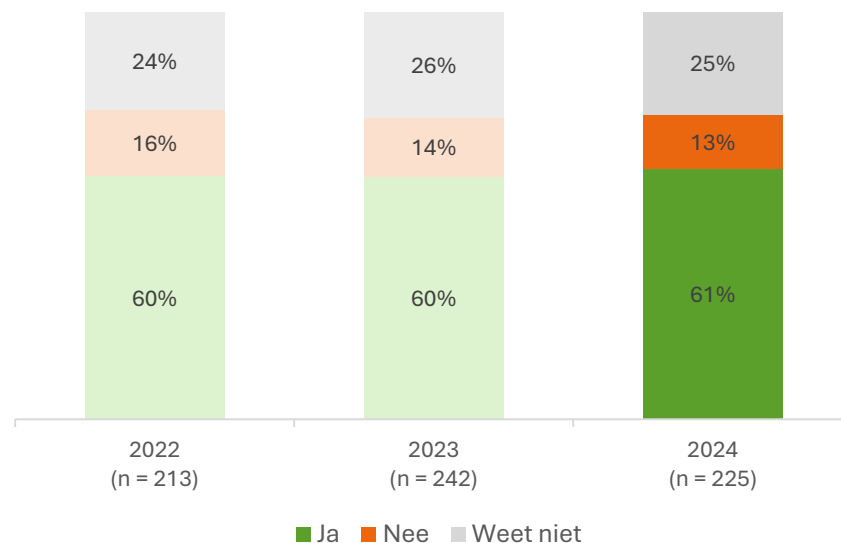


Krijgen en zoeken van informatie

6 op de 10 beleggers via vermogensbeheer geven aan dat hun aanbieder jaarlijks inzicht geeft in de haalbaarheid van hun beleggingsdoel



Maakt uw aanbieder voor u jaarlijks inzichtelijk of uw beleggingsdoel nog haalbaar is?



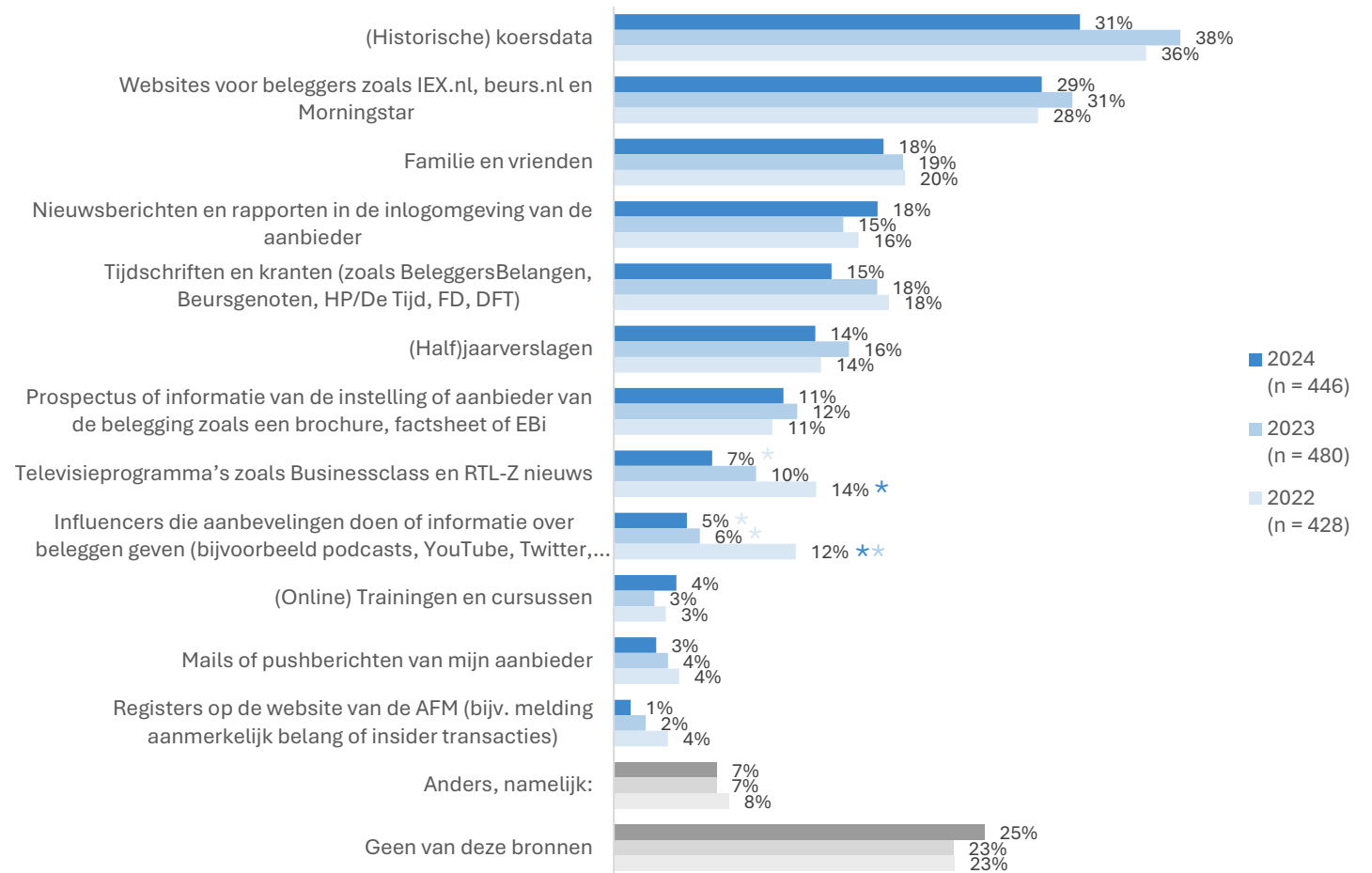
- Net als in 2022 en 2023 geven in 2024 ongeveer 6 op de 10 beleggers die via vermogensbeheer beleggen aan dat hun aanbieder jaarlijks inzichtelijk maakt of hun beleggingsdoel nog haalbaar is. Volgens ongeveer 1 op de 7 (13%) doet de aanbieder dit niet, en een kwart (25%) weet het niet (zie figuur).
- In 2024 is de vraag ook gesteld aan beleggers die met advies van een beleggingsadviseur beleggen. Binnen deze groep (n = 36*) zien we een vergelijkbaar patroon: 6 op de 10 beleggers (59%) geven aan dat hun beleggingsadviseur jaarlijks inzicht geeft in de haalbaarheid van hun beleggingsdoel, 2 op de 10 geven aan dat dit niet het geval is (20%), en 2 op de 10 weten het niet (20%).

Bij aan- en verkoopbeslissingen maken zelfstandige beleggers vooral gebruik van koersdata en websites voor beleggers



- (Historische) koersdata (31%) en websites voor beleggers (29%) zijn de belangrijkste informatiebronnen die zelfstandige beleggers raadplegen bij aan- en verkoopbeslissingen.
- Een kwart van de zelfstandige beleggers (25%) geeft aan geen van de informatiebronnen te gebruiken.
- Het percentage zelfstandige beleggers dat televisieprogramma's als informatiebron zegt te gebruiken is afgenomen sinds 2022.
- Ook geven in 2024 relatief minder beleggers aan (f)influencers als informatiebron te gebruiken dan in 2022.

Wat zijn de belangrijkste informatiebronnen waarvan u gebruik maakt bij aan- en verkoopbeslissingen?



Basis = beleggers die zelfstandig beleggen, 2022: n = 428, 2023: n = 480, 2024: n = 446

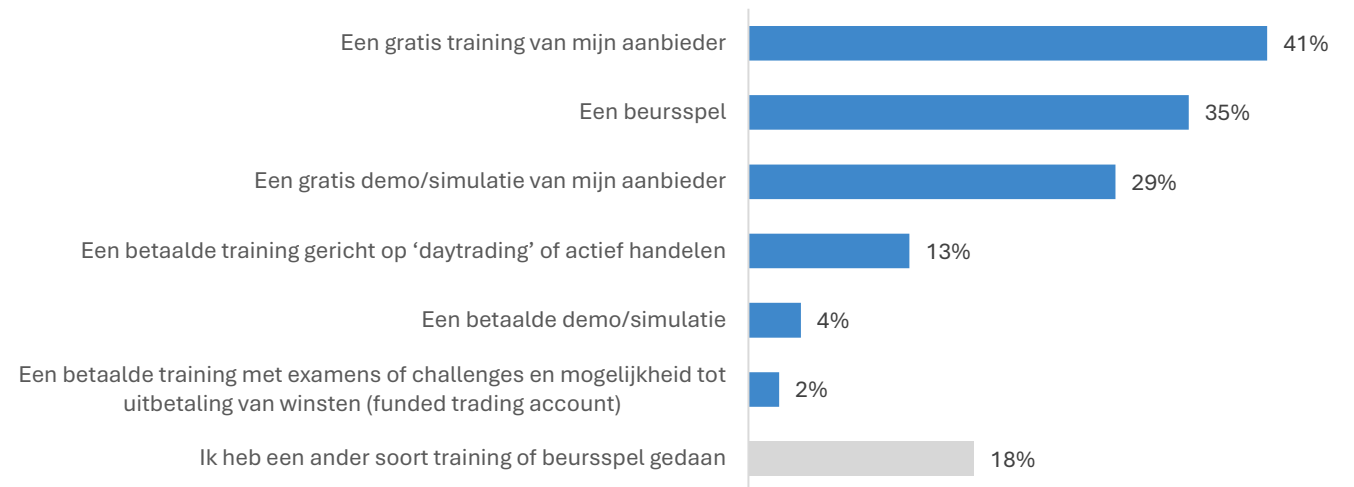
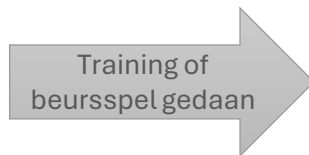
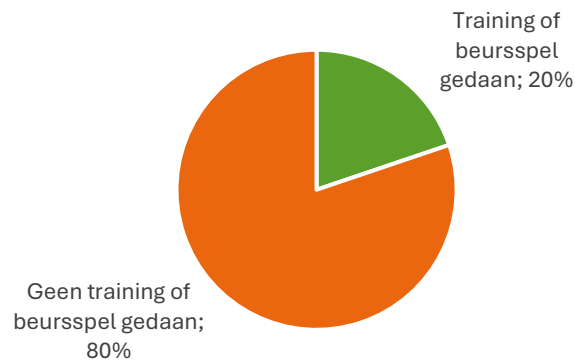
* = significant verschil (de kleur van het sterretje is gelijk aan de kleur van de staaf waarmee vergeleken wordt)

Vraag: Wat zijn de belangrijkste informatiebronnen waarvan u gebruik maakt bij aan- en verkoopbeslissingen? Meerdere antwoorden mogelijk.

Een vijfde van de beleggers zegt een beleggingstraining of beursspel te hebben gedaan



Welke van deze trainingen of beursspellen hebt u gedaan om (meer) te leren over beleggen?
Meerdere antwoorden mogelijk



- 1 op de 5 beleggers geeft aan minstens één soort beleggingstraining of beurspel te hebben gedaan.
- De meeste beleggers geven aan een gratis training van hun aanbieder te hebben gedaan (41%), een beursspel (35%) en/of een gratis demo of simulatie van hun aanbieder (29%).
- Ongeveer een vijfde geeft aan te hebben betaald voor een training of demo/simulatie. In de meeste gevallen was die gericht op 'daytrading' of actief handelen (13%).¹

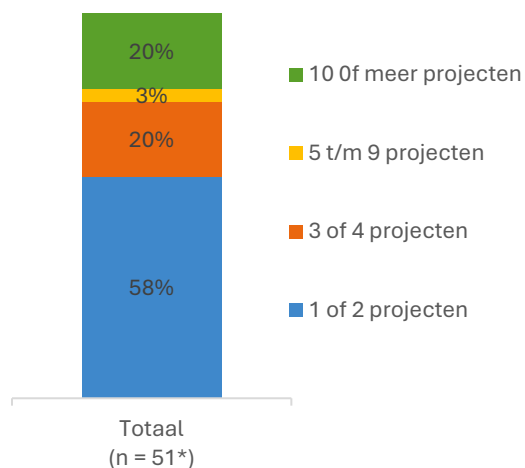


Beleggen via crowdfundingsplatforms

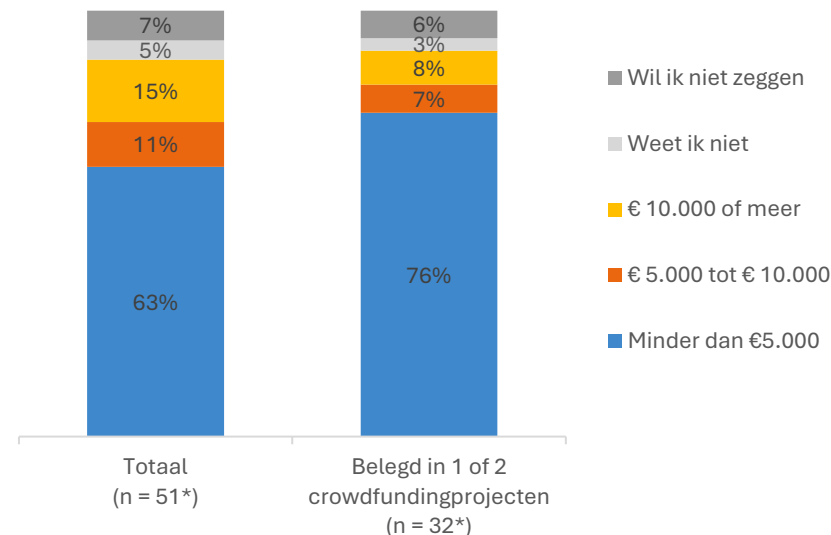
De meeste beleggers die via crowdfundingplatforms beleggen geven aan in 1 of 2 crowdfundingprojecten te beleggen



In hoeveel crowdfundingprojecten belegt u op dit moment?



Waarde van de beleggingen via crowdfundingplatforms



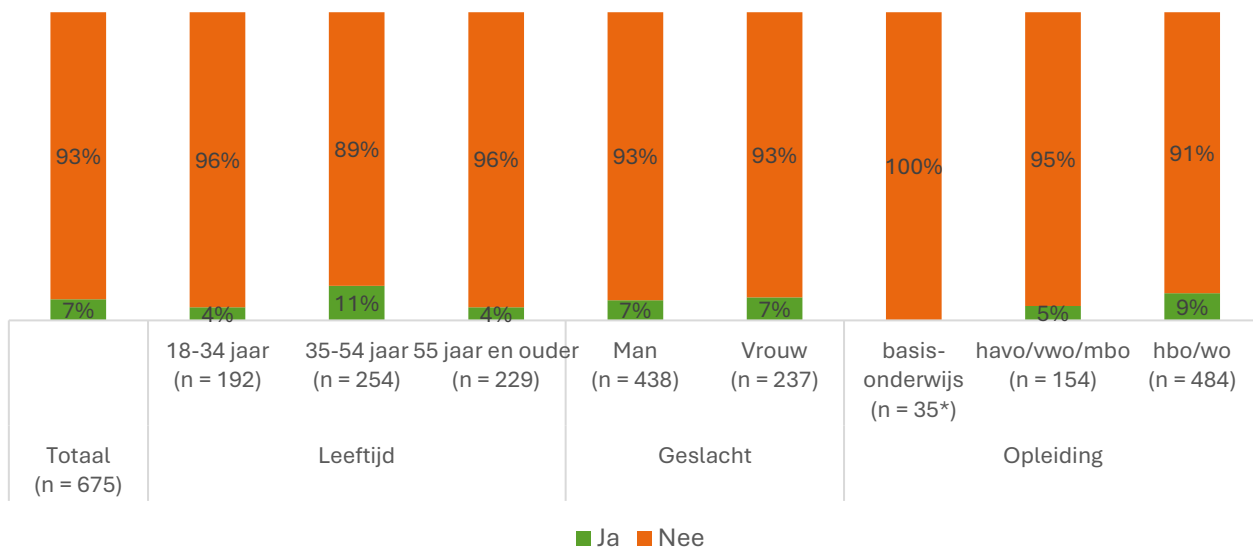
- Ongeveer 1 op de 20 beleggers geeft aan via crowdfunding te beleggen (6%; zie pagina 5).
- Bijna 6 op de 10 beleggers via crowdfunding geven aan in 1 of 2 crowdfundingprojecten te beleggen (58%). 1 op de 5 zegt in 10 of meer projecten te beleggen.
- 6 op de 10 beleggers die via crowdfundingplatforms beleggen zeggen minder dan € 5.000 te hebben belegd in leningen of aandelen in bedrijven via crowdfunding. Van de groep beleggers die in 1 of 2 crowdfundingprojecten hebben belegd geeft drie kwart aan minder dan € 5.000 via crowdfunding te hebben belegd.
- Ruim een zevende van alle beleggers die via crowdfundingplatforms zeggen te beleggen geeft aan minstens € 10.000 via crowdfunding te hebben belegd (dit geldt voor minder dan 1 op de 10 binnen de groep die heeft belegd in 1 of 2 projecten).

Het percentage dat aangeeft via crowdfunding te beleggen is het hoogst in de leeftijdsgroep van 35 t/m 54 jaar en in de groep met hbo/wo-opleiding

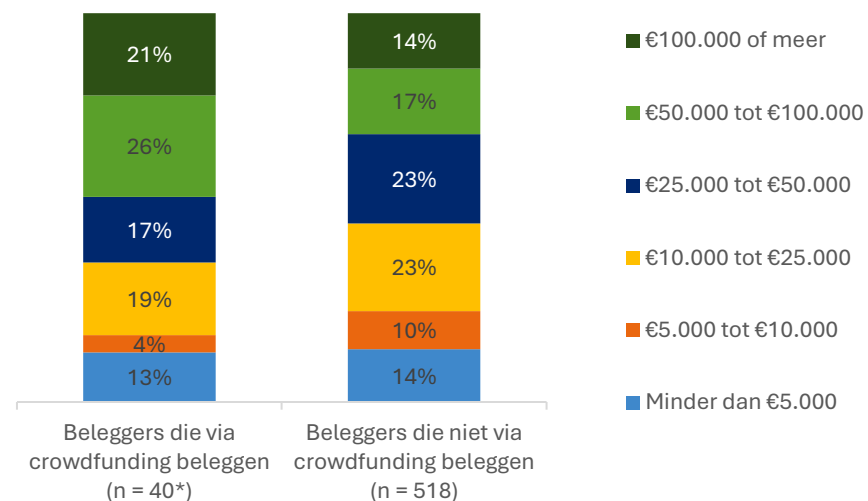


In welke vormen belegt u of wordt er voor u belegd?

Crowdfunding

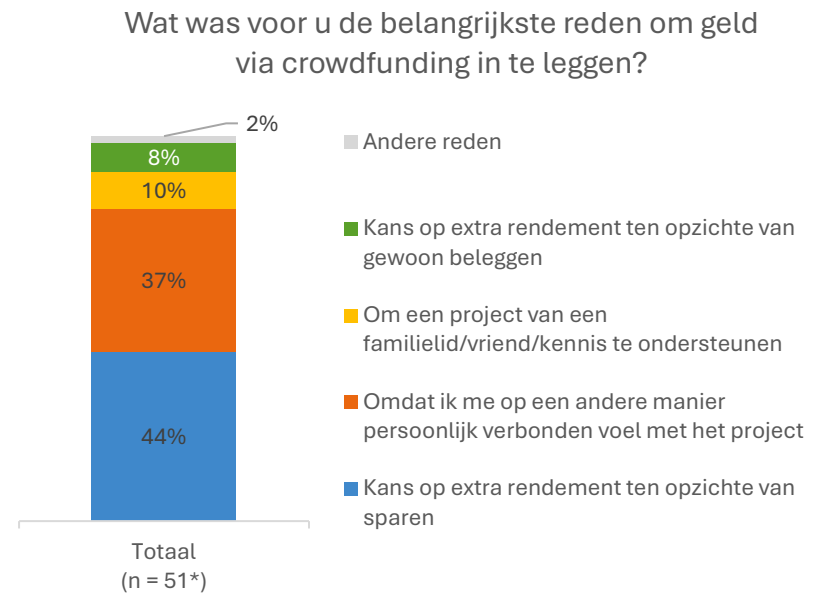


Hoeveel (sbaar)geld hebt u in totaal op een betaalrekening, spaarrekening, spaardeposito en in contant geld?



- Beleggers in de middelste leeftijdsgroep (35-54 jaar) geven vaker aan via crowdfunding te beleggen (11%) dan jongvolwassenen (18-34 jaar: 4%) en ouderen (55+: 4%).
- Het percentage dat via crowdfunding belegt is het hoogst binnen de groep met een hbo of wo-opleiding (9%).
- Van de beleggers die via crowdfunding zeggen te beleggen geeft bijna de helft aan € 50.000 of meer spaargeld te hebben (47%), tegenover ongeveer een derde van beleggers die *niet* via crowdfunding zeggen te beleggen (31%).

De kans op extra rendement ten opzichte van sparen wordt het vaakst genoemd als belangrijkste reden om geld te beleggen via crowdfunding



- De kans op extra rendement ten opzichte van sparen was voor ruim 4 op de 10 beleggers via crowdfunding de belangrijkste reden om geld via crowdfunding in te leggen (44%). Voor een andere grote groep – bijna 4 op de 10 – was een gevoel van verbondenheid met het project de belangrijkste reden.



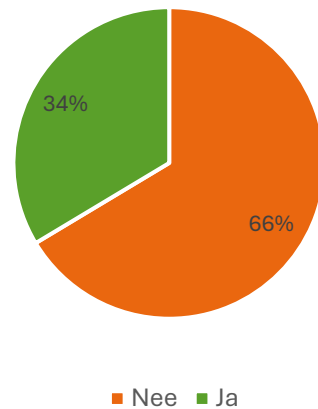
Duurzaam beleggen



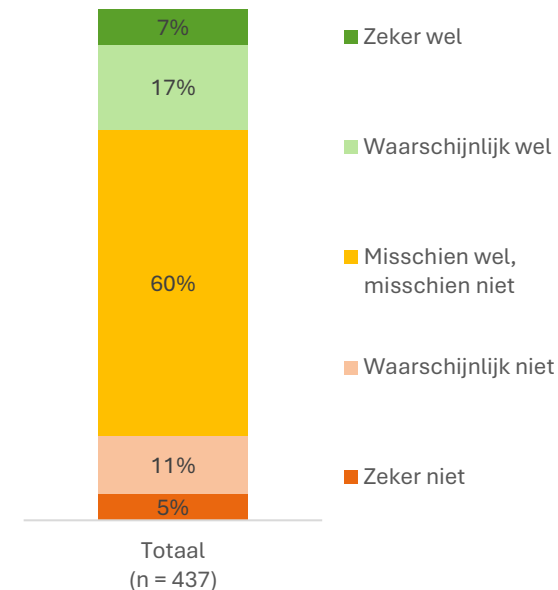
Een derde van de beleggers zegt duurzaam te beleggen

Met duurzame beleggingen bedoelen we beleggingen waarmee u rekening houdt met een of meerdere duurzame (of ESG-)aspecten, zoals op het gebied van klimaat, milieu, sociaal (mensenrechten, armoedebestrijding) of bestuur.*

Belegt u op dit moment duurzaam?



Zou u duurzaam willen beleggen?



- Een derde van de beleggers (34%) geeft aan duurzaam te beleggen.
- Van de beleggers die niet duurzaam zeggen te beleggen geeft ongeveer een kwart (24%) aan duurzaam te willen beleggen (“waarschijnlijk wel” of “zeker wel”). Ongeveer een zesde van deze groep (16%) geeft aan niet duurzaam te willen beleggen (“waarschijnlijk niet” of “zeker niet”).

Vraag (links): Belegt u op dit moment duurzaam? Vraag (rechts): Zou u duurzaam willen beleggen?

* Dit wordt ook wel ESG-beleggen genoemd, waarbij voor de mate van duurzaamheid wordt gekeken naar (een of meerdere van) drie criteria; Environment (milieu), Social (maatschappij) en Governance (bestuur).

Basis (figuur links) = alle beleggers, n = 675; basis (figuur rechts) = beleggers die op dit moment niet duurzaam zeggen te beleggen, n = 437

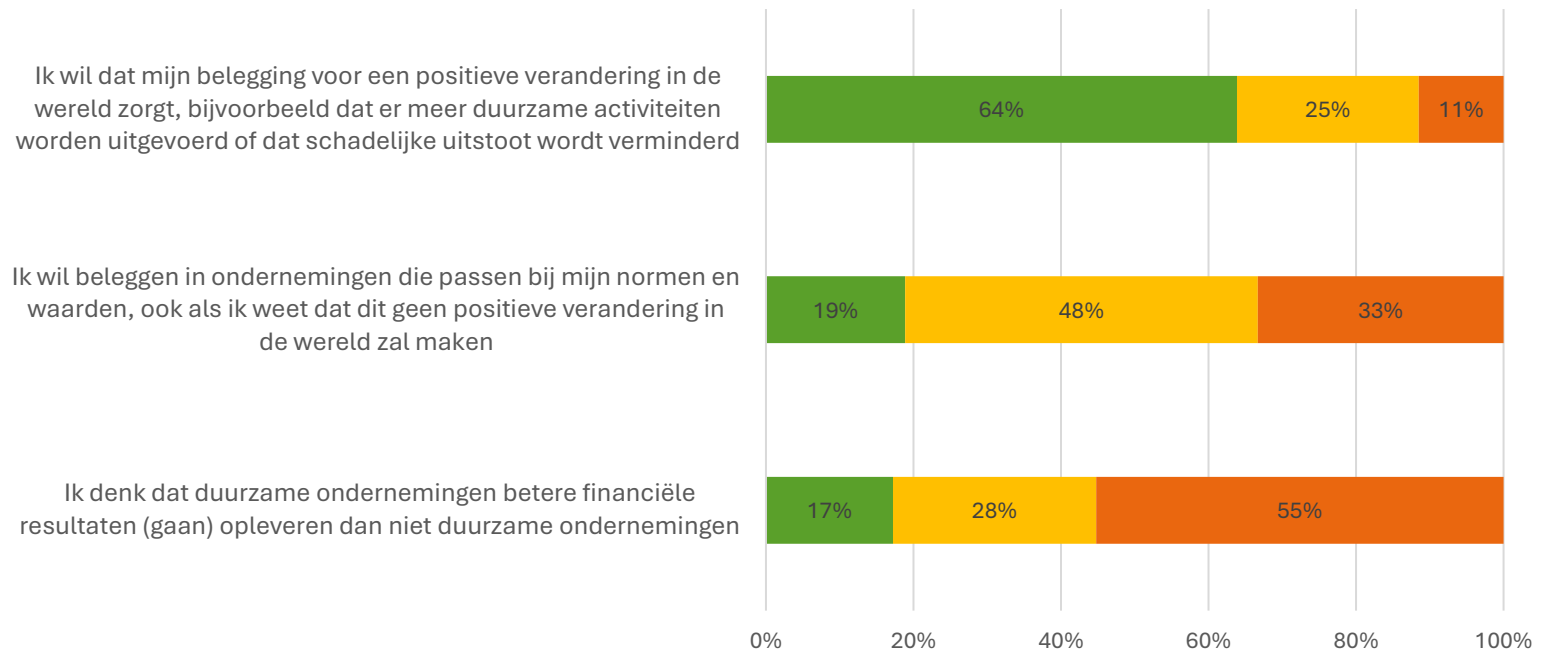
De wens om bij te dragen aan een positieve verandering in de wereld wordt door bijna twee derde van de beleggers als meest belangrijke reden genoemd om duurzaam te (willen) beleggen



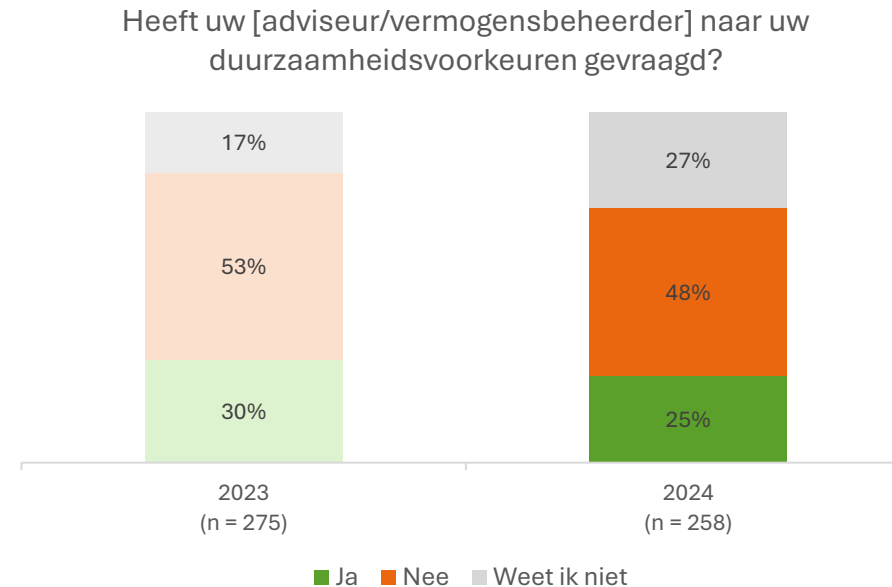
- Aan beleggers is gevraagd de drie redenen op volgorde van belangrijkheid te zetten.
- De meeste beleggers die duurzaam (willen) beleggen geven hiervoor als belangrijkste reden dat zij willen dat hun belegging voor een positieve verandering in de wereld zorgt (64%).
- De wil om te beleggen in ondernemingen die passen bij je normen en waarden – ook als bekend is dat dit geen positieve verandering in de wereld zal maken – wordt het vaakst als 2^e reden genoemd (48%). Voor ongeveer een vijfde is dit de meest belangrijke reden.
- De verwachting dat duurzame ondernemingen betere resultaten (gaan) opleveren dan niet-duurzame ondernemingen wordt het vaakst als minst belangrijke van de drie redenen gezien (55%). Voor ongeveer een zesde is dit de meest belangrijke reden.

Waarom belegt u duurzaam? / Waarom zou u duurzaam willen beleggen?

■ 1e reden ■ 2e reden ■ 3e reden



Een kwart van de beleggers geeft aan dat hun adviseur of vermogensbeheerder naar hun duurzaamheidsvoorkeuren heeft gevraagd

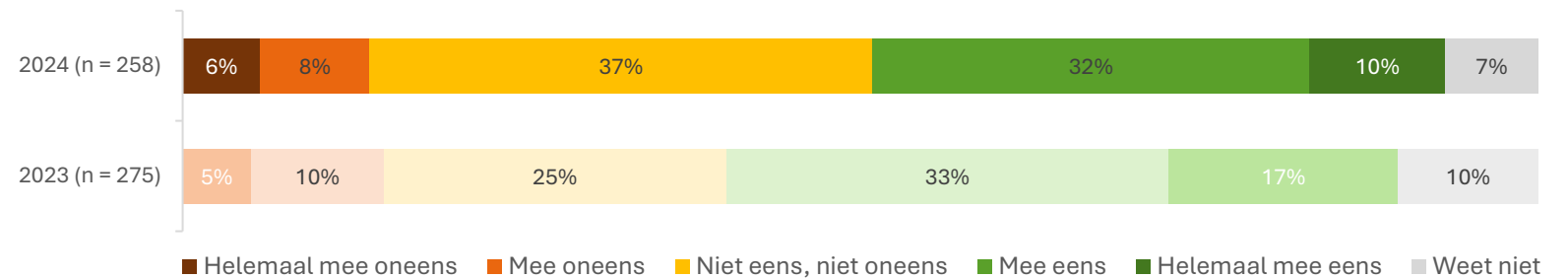


- Een kwart van de beleggers die met beleggingsadvies of via vermogensbeheer beleggen geeft aan dat hun adviseur of vermogensbeheerder naar hun duurzaamheidsvoorkeuren heeft gevraagd. Dit aandeel verschilt niet significant van het aandeel in 2023. Wel geven in 2024 meer beleggers aan niet te weten of hun adviseur of vermogensbeheerder naar hun duurzaamheidsvoorkeuren heeft gevraagd (27% vs. 17%).

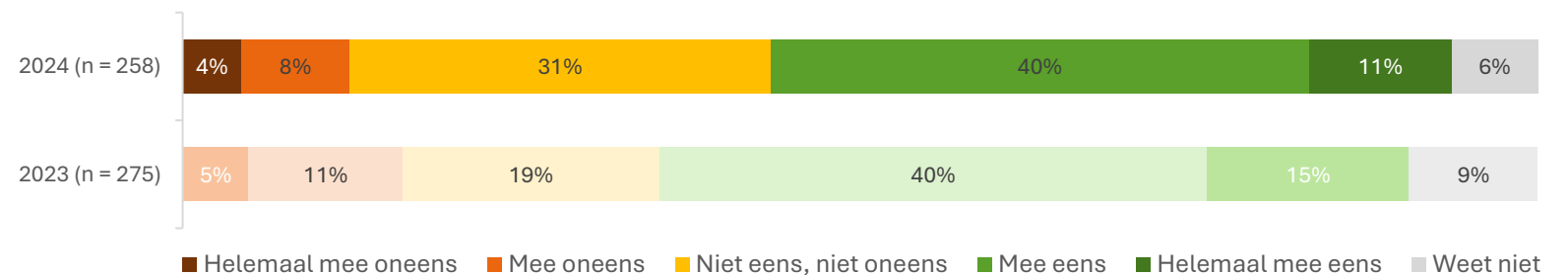
Ruim 4 op de 10 beleggers willen dat hun adviseur of vermogensbeheerder rekening houdt met hun duurzaamheidsvoorkeuren

- Ruim 4 op de 10 beleggers die met advies of via vermogensbeheer beleggen willen graag dat hun adviseur of vermogensbeheerder rekening houdt met hun duurzaamheidsvoorkeuren (“mee eens” of “helemaal mee eens”).
- Ongeveer de helft van de beleggers die met advies of via vermogensbeheer beleggen wil graag dat hun adviseur of vermogensbeheerder laat weten in welke mate hun geld belegd is volgens hun duurzaamheidsvoorkeuren (“mee eens” of “helemaal mee eens”).
- Ten opzichte van 2023 zijn in 2024 geven relatief meer beleggers aan het niet eens, maar ook niet oneens te zijn met de stellingen. Het percentage dat graag wil dat hun adviseur/vermogensbeheerder rekening houdt met hun duurzaamheidsvoorkeuren (“helemaal mee eens”) is afgenomen.

"Ik wil graag dat mijn [adviseur/vermogensbeheerder] rekening houdt met mijn duurzaamheidsvoorkeuren in hun advies en in mijn beheerportefeuille"



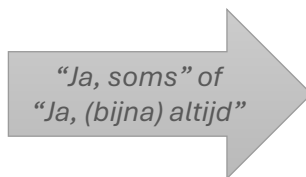
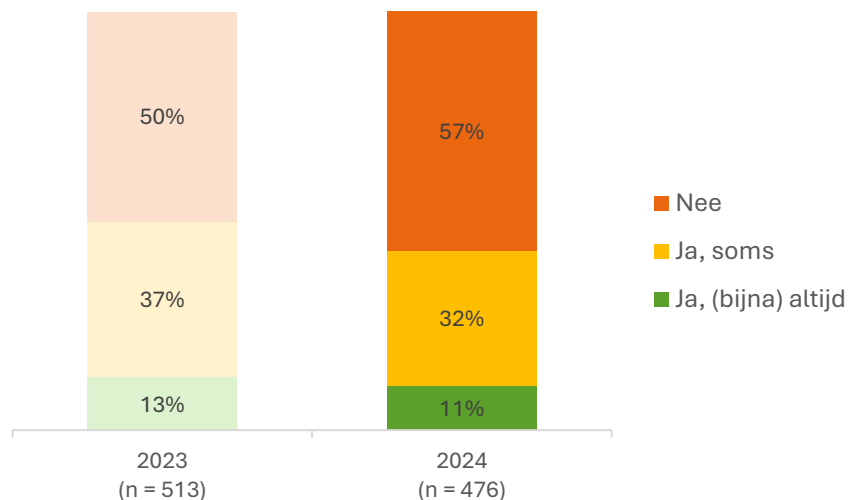
"Ik wil graag dat mijn [adviseur/vermogensbeheerder] me laat weten in welke mate mijn geld belegd is volgens mijn duurzaamheidsvoorkeuren"



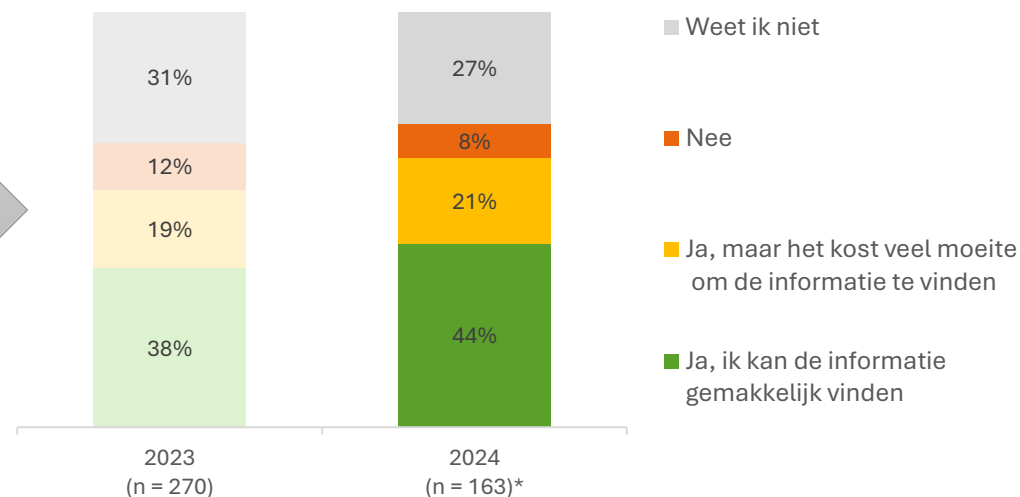
Bijna 6 op de 10 beleggers die zelfstandig en/of met advies beleggen letten niet op de duurzaamheid van beleggingen



Let u bij het maken van aan- en verkoopbeslissingen op de duurzaamheid van beleggingen?



Kunt u bij [belangrijkste aanbieder] zien welke beleggingen duurzaam zijn?



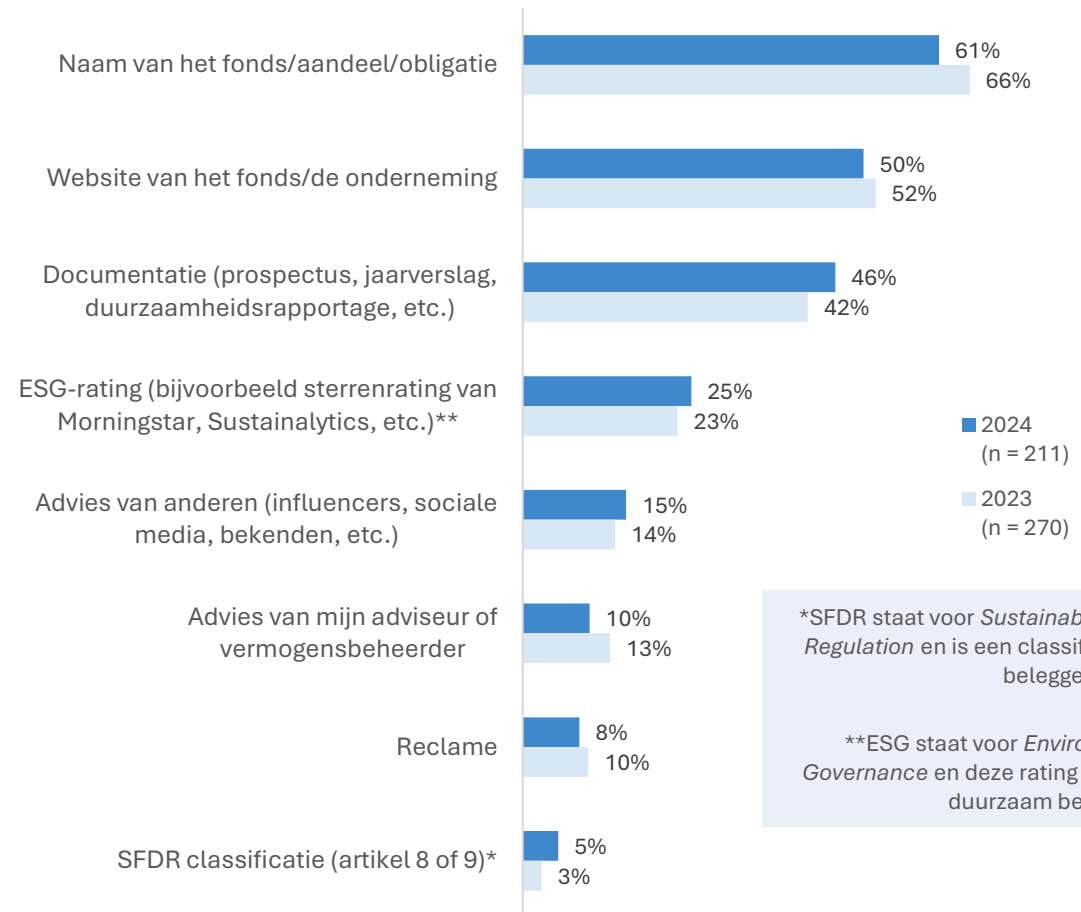
- Bijna 6 op de 10 beleggers die zelfstandig en/of met advies beleggen zeggen bij het maken van aan- en verkoopbeslissingen *niet* op de duurzaamheid van beleggingen te letten. Een tiende zegt hier (bijna) altijd op te letten en een derde soms. In 2024 zeggen relatief minder beleggers (op z'n minst soms) op de duurzaamheid van beleggingen te letten dan in 2023.
- Ruim 4 op de 10 beleggers die op de duurzaamheid van hun beleggingen letten geven aan dat zij op het beleggingsplatform gemakkelijk kunnen zien welke beleggingen duurzaam zijn. Nog eens 2 op de 10 zeggen de informatie ook te kunnen vinden, maar met veel moeite. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met 2023.

Om te bepalen of een belegging aansluit op hun duurzaamheidsvoorkeuren letten beleggers het meest op de naam van de belegging



- Om te bepalen of een belegging aansluit op hun duurzaamheidsvoorkeuren geeft het merendeel van de beleggers (die bij aan- en verkoopbeslissingen op de duurzaamheid van hun beleggingen zeggen te letten) aan naar de naam van de belegging te kijken (61%).
- De helft gebruikte hiervoor informatie van de website van het fonds of de onderneming (50%) en iets minder dan de helft gebruikte documentatie (prospectus, jaarverslag, etc.; 45%).
- Relatief weinig beleggers zeggen gebruik te hebben gemaakt van de SFDR classificatie (5%).
- Deze resultaten zijn vergelijkbaar met die van 2023.

Van welke informatie hebt u gebruik gemaakt om te bepalen of een belegging aansluit op uw duurzaamheidsvoorkeuren?



*SFDR staat voor *Sustainable Finance Disclosure Regulation* en is een classificatie voor duurzaam beleggen.

**ESG staat voor *Environment, Social en Governance* en deze rating is een maatstaaf voor duurzaam beleggen.

Basis = beleggers die bij het maken van aan- en verkoopbeslissingen op de duurzaamheid van beleggingen letten, 2023: n = 270, 2024: n = 211

Vraag: Van welke informatie hebt u gebruik gemaakt om te bepalen of een belegging aansluit op uw duurzaamheidsvoorkeuren?



Onderzoeksmethode en steekproefbeschrijving



Onderzoeksmethode

* Het LISS panel

Het LISS panel is een representatief online panel van ongeveer 4.500 huishoudens en 7.000 individuen (≥ 16 jaar).

Het panel is gebaseerd op een aselechte steekproef uit het Nederlandse bevolkingsregister (i.s.m. CBS) en is dus een *probability-based* panel. Panellleden kunnen zich niet zelf aanmelden.

Werving is 'traditioneel': huishoudens worden tot wel 10 keer telefonisch en/of persoonlijk benaderd voor deelname aan het panel.

Huishoudens zonder internettoegang ontvangen (een computer met) internetverbinding via Centerdata.

Panellleden vullen maandelijks vragenlijsten in (ca. 30 min.) en ontvangen hiervoor een vergoeding (€15 per uur).

Screening (juni 2024)

- In juni 2024 zijn 6198 leden van het online **LISS panel** uitgenodigd voor de screeningvragenlijst.
- Tussen 3 en 25 juni 2024 beantwoordden **4583 panellleden** (18+) de screeningvragen (**responspercentage = 74%**)

Vragenlijst voor beleggers (juli 2024)

- In juli 2024 zijn 932 panellleden die in juni aangaven te beleggen ("Ja, ik zelf") uitgenodigd voor een vragenlijst over beleggen. De veldwerkperiode liep van 1 juli t/m 4 augustus 2024.
- Aan het begin van de vragenlijst in juli werd (ter controle) gevraagd of men *op dat moment* geld belegd had. 764 panellleden (18+) beantwoordden deze vraag.
- **675 panellleden** vulden de vragenlijst compleet in (**responspercentage = 72%**). Hun antwoorden zijn geanalyseerd.

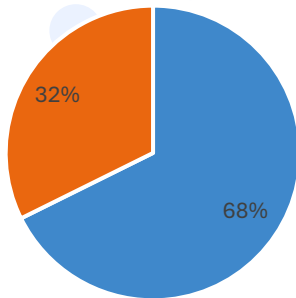
Weging

- Door de wijze van werving en steekproefselectie in het LISS panel* vormt de steekproef een goede afspiegeling van de doelgroep (op alle kenmerken).¹
- Om te corrigeren voor (kleine) afwijkingen in de verdeling naar leeftijd, geslacht en opleiding is bovendien gebruik gemaakt van **weging**.
- De data zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en opleiding (gekruist, 24 cellen; min. gewicht: 0,60; max. gewicht: 1,80).

¹ Bij de steekproeftrekking is rekening gehouden met het feit dat de responskans lager is onder jongeren dan onder ouderen. Er zijn willekeurige steekproeven getrokken binnen 6 leeftijdsgroepen (strata), waarbij de responskans per groep is ingeschat op basis van historische data.

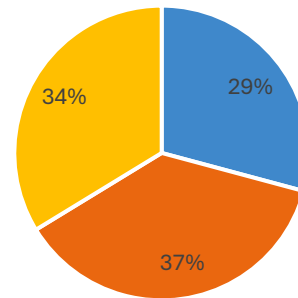
Steekproefbeschrijving beleggers

Geslacht



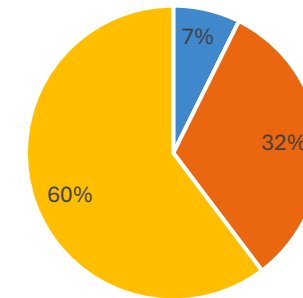
■ Man ■ Vrouw

Leeftijd



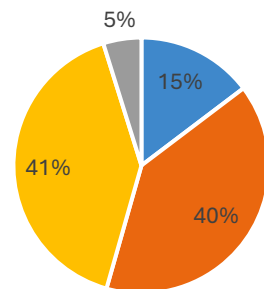
■ 15-34 jaar ■ 35-54 jaar ■ 55 jaar of ouder

Opleidingsniveau (hoogst voltooid)



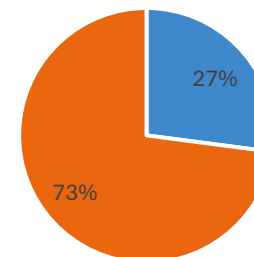
■ basisonderwijs/vmbo ■ havo/vwo/mbo ■ hbo/wo

Persoonlijk netto inkomen per maand



■ €1.500 of minder ■ tussen €1.500 en €3.000
■ meer dan €3.000 ■ Weet niet/wil niet zeggen

Meest betrokken bij financiële administratie van het huishouden



■ Nee ■ Ja